

Dit blad ligt ter raadpleging en lezing op de leestafels der Oost- en West-Indische Mailbooten en der voornaamste Sociëteiten, Hotels, Café's en Leesinrichtingen, zoowel hier te lande als in Oost- en West-Indië.

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang“.

KANTOREN:

HOOFDBESTUUR. } HEULSTRAAT 17, DEN HAAG
 VERLICHTINGSDIENST } TELEF. 4519. POSTGIRO 114574

ADMINISTRATIE VAN HET „KOLONIAAL WEEKBLAD“
 HEULSTRAAT 17, DEN HAAG. - TELEFOON 14519. - POSTGIRO 14574

Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich in Nederl. tot den Administr.: HEULSTRAAT 17, Tel. 14519. Postgiro 14574, in Ned.-Indië tot den Hoofdvertegenw. te SOEMENEP (Madoera) Mr. K. FAUSER. Voor Advertentiën tot de DRUKKERIJ TEN HAGEN, NOBELSTRAAT 20. Tel. Interc. 11987*. Postgiro No. 17260, beiden DEN HAAG.

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd en gezonden aan de Redactie, HEULSTRAAT 17, DEN HAAG.

Fa. Wed. A. VAN GEMERT & Zn. - Havana-Sigarenfabrieken-BEST (N.-Br.), Holland

EENIG ADRES VOOR LEVERING VAN SIGAREN RECHTSTREEKS AAN PARTICULIEREN

Het succes, dat wij reeds jaren hier in Holland hadden door onze sigaren rechtstreeks te verkoopen aan de Verbruikers en dat wij door onze aanbiedingen hier in Holland dikwijls ook vele bestellingen ontvingen voor het leveren van sigaren aan familieleden of bekenden in Ned.-Indië, hebben ons op het idee gebracht aan de Particuliere Adressen in Ned.-Indië op dezelfde wijze onze offerte in te zenden, als wij in Holland doen. Al onze Afnemers zijn overtuigd, dat de sigaren, welke door ons tegen fabrieksprijzen worden afgeleverd, zeer concurrerend zijn, daar elke tusschenhandel wordt uitgeschakeld en de winsten, welke de tusschenhandel zou maken, den verbruiker ten goede komen, bedragen voor Holland 25 à 30 %. Nog belangrijker is zulks voor H.H. Rookers in Ned.-Indië, daar niet alléén Reizigers en Tokohouders (in Holland Winkeliers), doch ook IMPORTEURS worden uitgeschakeld, indien men

zeld z'n sigaren rechtstreeks gaat importeerden. Door Uwe benoogde sigaren rechtstreeks van onze fabriek te betrekken, zult U zich minstens 40 pCt. bevoordeelen. Wij raden U daarom aan eene proef te nemen met ons fabrikaat en zijn wij ervan overtuigd, dat U geregeld afnemer van onze sigaren zult worden.

Blijvende relaties te winnen is ons doel en garandeeren wij U steeds prompte bediening en onovertroffen kwaliteit.

Tracht steeds met Uwe Vrienden en Kennissen eventuele bestellingen te combineeren om aanspraak te kunnen maken op punt 2 onzer leveringsvoorwaarden waardoor U 7 pCt. korting kunt genieten van het factuurbedrag.

VRAAGT ONZE GEILLUSTREERDE PRIJSCOURANT No. 4, WELKE GRATIS EN FRANCO WORDT TOEGEZONDEN

INHOUD: Een nieuwe Afdeling der Vereen. „Oost en West“. — Reisbrieven van den Heer H. F. Tillema. — Hotel-Pension v. d. Laar. — Kunst, Kunstnijverheid en Huislijf. — Van Week tot Week. — Persoverzicht uit de Ind. Bladen en Tijdschriften: Uit de Eur. Pers. Uit de Inl. Pers. Uit de Chin. Pers. — Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Uit den Verren Vreemde. — Mededeelingen.

Old England
NIJMAN & PHILIPS
 LADIES' AND GENTLEMEN'S TAILORS
 COOLSINGEL 129 — — — ROTTERDAM

ERNEST CASSUTTO
 TANDARTS
 (Lid van de Vereeniging „Oost en West“)
Prins Mauritsplein 3
 (Vroeger Fred. Hendriklaan)
 Spreekuur alle werkdagen van 9—11 en 1—3
 Telefoon 50061

BEZUIDENHOUT-GARAGE
 Telefoon 70344
 Luxe Auto Verhuur-Inrichting
 Nette Bediening • Taxi Prijzen
Bezuidenhout 42

INDISCHE UITRUSTINGEN
 VOORDEELIGST ADRES:
AU BON MARCHÉ
 A. DE VRIES & ZONEN
 AMSTERDAM
 ROTTERDAM
 DEN HAAG
 UTRECHT
 BAARN

Tandarts Dr. A. KERVEL
 Frederik Hendriklaan 45
 DEN HAAG TELEF. 50122
 Spreekuur 9-3
 Belangrijk verlaagd Tarief bij contante betaling.

MIMONTA. Middenstandsinstituut voor Mond- en Tandheelk.
 Onder leiding van Dr. A. KERVEL en G. KRUIJS, Mond- en Tandartsen
Valkenboschplein 17 Tel. 32728
 Spreekuur 9-4. Ma., Wo. en Vrijd. ook v. 6-8
 Lage tarieven. Spec. v. Ziekenfondsleden

A.H.I.T.
 Het ALGEMEEN HAAGSCH INSTITUUT VOOR TANDHEELKUNDE (A.H.I.T.) te 's-Gravenhage **Piet Heinstraat 2a**, Telefoon 34580, is onweerlegbaar de meest moderne en beste inrichting in Europa voor de behandeling van mond- en tandziekten. De behandeling geschiedt uitsluitend door bekwame tandartsen-specialisten, onder leiding van tandarts **Alex Mertens. Lage Tarieven.** De gedrukte tarieven zijn kosteloos aan het Instituut verkrijgbaar, hetwelk geopend is alle werkdagen van des morgens 8.30 uur tot des avonds 10 uur, behalve van 6—7 uur. Zondagsmorgens van 10—12 uur.

NATUUR WOLLEN ONDERGOEDEREN
VAN
Janssen & Tilmans
FRIEZENVEEN

Verkrijgbaar in alle qualiteiten en maten bij
ISERIEF & Co Magazijn „de Prijslijst“
DEN HAAG.
Veenestr. 16-18. Valeriusstr. 29.
Prijscourant op aanvraag gratis.

Waar dineert en luncht zij **goed en goedkoop?**
RESTAURANT BAZARSTRAAT
Bazarstraat 5-7 Den Haag
bij het Vredespaleis en de Scheveningsche Boschjes
is het eenige adres in Den Haag, waar U kunt Lunchen vanaf f 0.75 en Dineeren vanaf f 1.-.
Restaurant à la Carte den geheelen dag. Gebruik van dranken niet verplichtend. Geen fooien.
Aanbevelend, O. F. DE VRIES

BESCHIKBAAR.

Schoenenmagazijn H. B. M. WEIJERS
164 VAN SPEJKSTRAAT 164

Ontvangen de nieuwste modellen
Linnen Schoenen in bruin, wit en zwart, f 4.50.
Gymnastiekschoenen in alle maten van f 1.25 af.
Reispantoffeltjes in alle kleuren à f 0.85.
PRIMA KWALITEIT - LAGE PRIJZEN.
Speciaal adres voor verzending naar de Tropen.
164 VAN SPEJKSTRAAT 164
TUSSEN VAN DIEMENSTR. EN TASMANSTRAAT

't SPORTHUIS
GRAVENSTRAAT t/o de Bonmeterie DEN HAAG
TELEFOON 16606

HEEREN
MODE
ARTIKELEN

PRIMA
Engelsche
Regenjassen
voor
Dames en Heeren

Bad- en Zweminrichting „DE REGENTES“
Telefoon 32739 Postrekening 69368
Weimarstraat 63, Den Haag.
de onmiddellijke nabijheid van de Electr. tramlijnen 3, 5, 12 en de Stoomtram H. S. M.

Moderne inrichting, voldoende aan de hoogste eischen- van hygiëne en comfort voor de bezoekers.

Zwembaden - Kuipbaden - Douchebaden
Zwemabonnementen en Couponboekjes voor 50 Kuip- of Douchebaden op voordeelige voorwaarden.
Op verlangen Zout-, Zee-, en Dennenloofbaden.

Het aanbevolen adres
voor COMPLETE MEUBILEERING is het
Meubelhuis „Conrad“
Laan van Meerdervoort 220 - Tel. 35650
hoek Conradkade

Een nieuwe Afdeling der Vereeniging „Oost en West“.

Te Amersfoort is eene Afdeling der Vereeniging tot stand gekomen. De officieele oprichting heeft plaats gehad op 7 Juli.
In het volgend nummer daarover meer.

Reisbrieven van den Heer H. F. Tillema.

I. NIAS. 1)

Pasangrahan Soliga. (Midden Nias), 10 Mei '24.

Ik Had den hoofdredacteur bij mijn bezoek te Medan beloofd, het een en ander van mijn reis mede te deelen. Van de Bataklanden vertel ik niets, hoewel belangrijks ik er ook zag en vernam. Alleen wil ik zeggen, dat ik grooten eerbied heb voor hetgeen daar, in zoo'n korten tijd, op beschavingsgebied door zending en gouvernement is gedaan. De vraag rust, of de Batakker in het algemeen de aanraking met de Westersche Cultuur, die tal van schaduwzijden heeft, en die hem als het ware per vlieg-machine is gebracht, zal kunnen verdragen. Bij de zending is deze vraag reeds een ernstig vraagstuk. Het is mij niet opgevallen, of de regering in deze diligent is. Grootte waakzaamheid is noodig, want: „gouverner c'est prévoir“.

In den pasangrahan te Taroetoeng sprak ik iemand, die eenigen tijd op Nias had doorgebracht. Ik vertelde hem, dat ik dat eiland wilde bezoeken, en vroeg hem om raad. De boeten der K. P. M. doen dit eilandje slechts eens per veertien dagen aan, en een verblijf van veertien dagen vond ik wel wat veel voor zoo'n klein stukje van den grooten archipel. Er staat nog zooveel op mijn programma. Mijn raadsman was dit met mij eens.

Hij ried mij aan, naar Goenoeng Sitoli te gaan, daar een auto te nemen, om vanuit genoemde havenplaats een paar kampongs te bezoeken en dan vanuit Telok Dalem hetzelfde te doen. Dan was ik spoedig klaar. Ik vond het nog zoo'n slecht idee niet. Om echter zekerheid te krijgen, bracht ik den bekenden kenner van Nias, den heer Schröder, een bezoek. Ik vertelde hem van mijn plan, maar kwam van een koude kermis thuis. „Als u dat doet, ziet u niets, heelemaal niets“, zei de heer Schröder. „Ik zal wel een plan voor u opmaken, waarmede ongeveer 14 dagen gemoed zijn, dan ziet en hoort u tenminste iets. U moet het binnenland in“, vervolgde de heer Schröder. Waar hij dit zoo imperatief zeide, en ik wist met iemand te doen te hebben, die het land zeer goed kende, hart voor de bevolking had, legde ik mij erbij neer, al was het — ik wil het eerlijk bekennen — met een bezwaard gemoed. Ik verliet den heer E. om wat te Taroetoeng rond te kijken, met zending Marcks een paar kampongs e.d. te bezoeken, om 's middags het beloofde „plan de campagne“ te komen halen. „Hier heeft u een schema, dat u met den heer van Heuven, A. R. van Goenoeng Sitoli, dient te bespreken, en naar omstandigheden kunt wijzigen.“ Met deze woorden reikte de heer S. mij het plan over; het tracé was met blauw potlood op een groote kaart van Nias uitgeteekend.

Het was een heel eind, dat zag ik wel, maar dat reizen op Nias zeer bezwaarlijk en vermoeiend is, zooals verderop zal blijken, dat zag ik niet bij het bekijken van de kaart. Enfin, het is goed, dat men niet alles vooruit weet, want dan zou men terugschrikken en veel werk niet beginnen. En ik ben blij, dat ik evenmin een vooruitzienden blik heb gehad, want dan was ik beslist niet gegaan. En

1) Met toestemming van den schrijver overgenomen uit de Sumatra-Post van 5-7 Juni j.l. — Red. K.W.

J. M. REIJNEN, Nic, Tulpstraat
'S-GRAVENHAGE bij de Copernicuslaan
1STE KLAS HEEREN- EN DAMESKLEERMAKERIJ
BILLIJKE PRIJZEN PRIMA STOFFEN
ENGELSCHER COUPE
Speciaal Atelier voor alle soorten Bontwerk

Vriendelijk thu
aangeboden aan eenige kinderen, bij officiers-familie. Groot heerenhuis in Haag bewonend. Toezicht bij de studie. Brieven onder No. 223L aan het Bureau van dit Blad, Nobelstraat 20, Den Haag.

passant merk ik op, dat de voorziening in de behoefte van bad-, wasch- en drinkwater te Taroetoeng allerbedroevendst is, en dat het daar weeten van muskieten. Of er veel malaria voorkomt, ik niet te weten komen.

Per gouvernements-auto tufte ik van Taroetoeng naar Sibolga. In een zeer nauwe bocht, zooom zoo vele op dit traject zijn, kwam er plotseling vrachtauto voor den radiator. De Maleische chauffeur verloor geen oogenblik zijn tegenwoordigheid van geest en gooide onmiddellijk het stuur links, maar de botsing was niet te vermijden. liep gelukkig goed af, en beide auto's konden weg vervolgen. Wij zijn nog drie auto's tegen gekomen, welke wij zonder ongelukken passeerden. Het is wel een groot wonder, dat er zoo ernstige ongelukken op dien weg gebeuren, het rijden is er werkelijk levensgevaarlijk. Zoo noodzaak beklim ik geen auto meer, die dien op-moet. De weg van Medan naar Braslagi is gevaarlijk, maar daar is het uitzicht, door het graven van de „neuzen“ in de bochten, beter op bovengenoemden weg. De chauffeurs zijn het ze sturen uitstekend, en ze zijn ook niet onzichtig, voorzover ik erover mag oordeelen. Dit neemt niet weg, dat deze verbindingswegen auto-verkeer nog niet geschikt zijn. Een zeer goede verbetering zou het zijn, overal de „neuzen“ te werken, te beginnen met de meest gevaarlijkste.

Sibolga heb ik even bekeken: 't is gauw gewant het plaatsje is klein. Voor iemand die bezig houdt met hygiëne, is Sibolga een interessant object. Vroeger zeer ongezond, heeft men het drainageer malaria-vrij weten te maken. Een mooi werk geweest! Maar het bevreesde dat men half was blijven steken bij de assainement de voorziening in de behoefte aan bad-, wasch- en drinkwater is er nog zeer onvoldoende. Ik zag een openbare hydrant, klaarblijkelijk bedoeld voor een deel der bevolking drinkwater te schaffen. Heeft men het hooge doel getier leiding — dat is: de persoonlijke en algemeene heid te bevorderen — niet begrepen? Een leiding dient er immers niet voor om uitsluitend voor betrouwbaar drinkwater in voldoende hoeveelheid te zorgen. Moge het stopwoord „bezuinig“ geen kapstok zijn, waaraan het uiterst gewicht volksbelang, nl. de volksgezondheid, wordt ophangen. Moge de dienst die deze belangen moet hartigen, pal staan.

Pasangrahan Orahili — Ojo, 11

Met een Duitscher, die zeide, journalist te zijn te reizen voor zijn blad, de „Frankfurter Zeitung“ met het doel, novellen te schrijven over de Batak en de Niassers, kwam ik te Goenoeng Sitoli. Het trof me niet, dat de heer van Heuven, A. R. tournee was. Maar de fungerend controleur, heer Wildering, was op de plaats, en ik moet u gelijk zeggen, dat deze mij uitstekend heeft geholpen. Reizen op Nias zonder hulp van bestuursmannen, is een onmogelijkheid. Maar ook dan is het heel, heel iets anders, dan reizen op Java voorbeeld. Vroeger was het niet tot mij doorgegaan, wat het „op tournee zijn“ beteekent; maar weet ik het. Het heeft z'n eigenaardige bekoorlijkheid, maar ook z'n typische bezwaren. Zoo uit het land der Europeesche beschaving verplaatst te worden in een land, waar het koppensnellen, althans sommige gedeelten, nog tot de levende gedachten behoort — de overgang is wel wat bar. Gelukkig ik het pasangrahan-leven in afnemend comfort. Kaban Djahe tot Goenoeng Sitoli had ik niet kennen.

Met den controleur en den dokter maakte ik een tocht naar een typisch Noord-Nias dorp. Het was gedeeltelijk per auto. Wanneer we een brug moesten passeeren, stapte de controleur uit, ging er midden op staan dansen, en wanneer dan het resultaat was, dat de brug niet kraakte, en niet te veel schudde, dan was de brug ook sterk genoeg voor de auto's.

TOEPOEL's Modelschool
Joh. Camphuysstr. 165-67 (Bezuidenhout) DEN HAAG
BOKSEN, JUJITSU, ONTVETTING
VERSTERKING, TRAINING
Dames en Heeren. LAGE PRIJZEN
Warme en koude Kuip- en Stortbaden. Alle lessen gratis.
P. M. C. TOEPOEL, Oud-Amateur-Kampioen van Nederland.
Gediplomeerd Leeraar N. B. B.

M. DIJKERMAN

LAARZENMAKER, DEN HAAG

Werk op elk gebied **SCHOEISEL** naar maat

in Modellen, Kwaliteit en Prijs concurrerend met de beste buitenlandse huizen.

Hendriklaan 198 Tel. 51384

Dames- en Heerenkleermakerij H. C. ZIECK

van Slingelandtstraat 154, bij het Fred. Hendrikplein
TEL. 52298 - DEN HAAG

Vraagt mijn uitgebreide collectie in **Whipcord en Tropical**
Prima Stoffen. Billijke prijzen.
Heeren Costumes v.f. 1 60.- Dames Costumes v.f. 1 70.-
Atelier v. Reparatie, Keeren, Chem. Reiniger, en Oppersen

TE KOOP

te **UTRECHT**, ruim **HUIS** met kleinen Tuin op zeer gezochten stand, 9 Kamers. Te betrekken 1 September. Koopprijs **f 16000.-**. Desgewenscht gestoffeerd of gemeubileerd. Brieven onder No. 224L aan het Bureau van dit Blad, Nobelstraat 20, Den Haag.

Dames!

Bij aankomst en vertrek, moet U het adres weten van:

Het Goedkoopste Modehuis 21 Weimarstraat 21

(bij de Suezkade)

Daar vindt U de grootste sortering **DAMESHOEDEN, BLOEMEN, LINTEN, GAZEN, VORMEN, STROOGALONS, LAITON, ESPATRIE** en verder alle benodigdheden om Uw eigen hoed te maken. Dus Uw adres is:

**Weimarstraat 21, bij de Suezkade
DEN HAAG BRANDEL ROTTERDAM**

EERSTE

NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ

„AURORA”

Koningsplein 1

's-Gravenhage

Uitgifte eener 3 pCt. Premie Obligatie
Leening met diverse Winstkansen.

Vraagt Prospectus: rechtsreeks
aan de Maatschappij of Hoofdver-
tegenwoordigers.

Waar niet vertegenwoordigd:
Actieve Hoofdagenten gevraagd.

P. B. VAN MOORSEL & Co

Kerkplein 11-12, naast het Hoofdpostkantoor.
Torenstraat 5-6 - Telefoon 12898 - Den Haag

DIVAN met ver-
stelbaar
hoofd.

Gobelin overtrek à **f 27.-**

f 27.-

**Goedkoopst adres voor het meubi-
leeren en stoffeeren van woningen**

Bataks het geval is. De Batak is zeer intelligent. Toch rijst de vraag, of hij het niveau der beschaving, dat hij in minder decennia kan bereiken dan wij er over deden, zal kunnen verdragen, want intelligentie vormt geen schild tegen verwording. Europeesche beschaving gaat gepaard met gevaren voor lichaam en geest, waartegen de primitieve volken in den loop der eeuwen niet min of meer zijn geimmuniseerd, zooals dit met ons het geval is geweest. De zending is er zich zeer goed van bewust. Wellicht is dit een der redenen, waarom ze niet zoo gebrand is op economische verbeteringen, als zakenmensen en bestuursambtenaren, alleen geloovend in het alleenzalmakend; het brengen van welvaart. Hoe noodig het verhoogen van welvaart ook zij, ik wijs slechts op het feit, dat de Niassers geen volledig dieet ontvangt, en alleen maar zijn maag vult om geen honger te hebben, en dientengevolge ondervoed is; de keerzijde van de medaille dient ook te worden getoond.

Te Goenoeng Sitoli bezocht ik het ziekenhuis. Ik heb op mijn reis de gewoonte om niets af te keuren in tegenwoordigheid mijner begeleiders. Ik waag zelfs geen poging om iemand uit te hooren, maar hier werd het me al te bar. Hoewel reeds heel aardig getraind op mijn reis door de Bataklanden en het verblijven in passangrahans, „beheerd” door mandoes, in het verdragen van onreinheid, werd het mij hier te machtig. Het ziekenhuis was op zijn minst even vuil als de meest onreine Batakwoning. Ik stond gewoon versteld over het feit, dat een Nederlandsch bestuur — om het rechte woord te gebruiken — een zwijnenhoel duldde, op een plaats, die zou moeten uitmunten door reinheid. Ik vroeg den dokter dan ook, hoe hij ter wereld, in een dergelijke smerigheid kon werken. Hij antwoordde, dat hij wel moest, omdat er geen fondsen beschikbaar werden gesteld voor personeel, en dat het nog veel erger zou zijn, als niet eigenlijk wat clandestien, twee kettingjongens, door het bestuur met het schoonmaken waren belast. Kortom geleeden moet het nog slimmer zijn geweest. Het schijnt dat het Nederlandsch-Indische gouvernement geen voldoende gelden beschikbaar wil stellen voor ziekenhuizen buiten Java. Ligt hem dit aan het stempel, het systeem? Komt dit doordat de regeering niet behoorlijk wordt voorgelicht, ingelicht, en op de vingers wordt gefikt? Te Medan is het in het Stadsverband al net zoo. Daar wordt onder de leiding van zuster Smit, „gebonkard”, en bijna zonder geld. Vergis ik me niet, dan is voor het Stadsverband maandelijks f 20 beschikbaar voor vernieuwingen, herstellingen, e.d. Dat het met dit bedrag onmogelijk is, goed werk te verkrijgen, is duidelijk. Hoeveel Goenoeng Sitoli krijgt is mij niet bekend, wel weet ik, dat de organisatie van het personeel als volgt is: 1 Europeesch arts; 1 mantri-verpleger; 1 hulp-verpleger; de laatste heeft geen opleiding genoten en ontvangt slechts f 0.60 salaris per dag, hetgeen voor zijn zware werk te weinig is. De polikliniek, die gemiddeld, door 36 à 56 patiënten per dag wordt bezocht, de dienst voor de 40 à 50 dagelijks verpleegden, kan alleen aan den gang worden gehouden door de omstandigheid, dat de zending Niassers ter opleiding zendt (naar zoo'n vies milieu!). Die hulp is natuurlijk geheel onvoldoende. Nachtwacht wordt er niet gehouden, zoodat het herhaaldelijk is gebeurd, dat er 's nachts iemand overleed zonder dat de dokter werd gewaarschuwd. Den volgenden morgen vernam hij het dan.

Dat het toezicht op voorraden en dergelijke, tengevolge van het ontbreken eener behoorlijke controle, alles te wenschen overlaat, spreekt vanzelf. Hierdoor ontstaan natuurlijk misstanden, die nog geld kosten bovendien. Er komt nog bij, dat de arts geregeld op tournee moet, in het belang der volksgezondheid. Dan „practiseert de mantri-verpleger (een hoogst bruikbaar mensch overigens). Voor de bevordering der volksgezondheid, inclusief ziekenverpleging, wordt voor Nias besteed ongeveer 12 cent per hoofd en per jaar. Dit „bedrag” schijnt verband te houden met de geringe economische be-

Wij reden er dan heel voorzichtig over. bleek steeds weer, dat de beproevingsmethode was. Van de huizen kreeg ik den indruk, dat ventilatie, dank zij het traliewerk aan den gevel de luiken, welke alleen bij regen gesloten worden beter is dan in de Batak-woningen. Hoe het dak, hoe beter de ventilatie. Men treft niet zooveel gezinnen in als dit bij de Bataks het is. Ik meen dat het maximum aantal families de woningen het cijfer twee niet overschrijdt. Ook dit is nog te veel met het oog op familie- en hygiëne. Het is daarom zeer goed gezien de zending, dat ze trouwlustige jongemannen houdt: „trouwen goed, maar eerst een huis. bij papa inwonen.

roeger bevonden de varkensstallen zich onder woningen, doch dit is sedert eenigen tijd door het verboden. De stallen moeten thans achter woningen staan, en een eindje ervan af. De mens mogen niet meer losloopen. Dit is een mantregel, want een varkensstal onder het dak is te erg. De woningen hebben nog de eigenaardigheid, dat of meer ovaal zijn. Waarom men dit doet, is niet helder. Is de ovale woning de overgang van de vierkante? Een hoofd, dat ik er naar vertelde, dat een huis met ronde einden er was dan een vierkant, daar men er meer sparrin in kon aanbrengen. Een ander hoofd dat men het deed ter verfraaiing. Een andere aardigheid van de woningen vormen de balken van de fundeering. Het wekt den indruk, dat men dit doet om de vloer-balken van te trekken. Die indruk wordt nog verhoogd door het feit, dat men die balken, meestal kruis- geplaatst, belast met hout of dikke stenen.

men zijn de huizen vrij luchtig en tamelijk tenminste voor Indische woningen. Verreweg grootste deel der woningen is bestemd voor slaapvertrek. De slaapvertrekken zijn klein. We zien hier hetzelfde verschijnsel als bij de Hollanders: de „mooie kamer”, de „salon”, het beste op de beste plaats. De menschen zijn toch gelijkelijk op de wereld: Koppensnellers zoowel beschaafde Europeanen pronken gaarne. De vertelde, dat Engelsche ziekte zeer veel voorkomt op Nias. Hij schreef dit toe aan de omstandigheid, dat de kinderen teveel in huis worden gehouden. De assistent-demang van Telok Dallem, die op mijn tocht van Orabili-Ojo naar T. D. verbleef, en dien ik naar de gewoonten der kinderen vroeg, zeide, dat de kinderen wel buiten spelen en ook. Maar ik merkte op, dat ik in de kampongs kleine kinderen zag spelen. Dat komt, zeide hij, omdat ze gauw naar mama gaan als ze een vrouw zien. Ze zijn bang voor een blanda, evenals de vrouwen.

merk hier even op, dat geslachtsziekten niet, uiterst zelden voorkomen. Deze, voor de verandering der bevolking zoo uiterst belangrijke, is te danken aan de strenge adat op sexueel gebied. Uitzonderingen daargelaten, zal geen Nias-vrouw geslachtsgemeenschap uitoefenen met anderen. Moge deze adat tot in lengte van dagen door de Niassers worden gehandhaafd! Bij Bataks bestaat die adat niet, tenminste niet bij mannen. Langs den weg Kaban Djahe-Medan, reeds velen met de moordende geslachtsziekten met. In de kampongs, welke wij bezochten, stond schoolje der zending en een kerkje, beide eerst eenvoudig. Op de scholen wordt zeer elementair onderricht gegeven. Later bezocht ik een schoolje, waar de jongens, gekleed in buisje en rok, en de meisjes, naar de goeroe mij mededeelde, ook wat Maleisch leerden. Het is een eigenaardig aanblik, aan die afstammelingetjes van die koppen snelde, oorlog voerde en wat dies zij, in hun uiterst eenvoudige omgeving de beginselen van schrijven en rekenen te zien.

op Nias is het contact van de bevolking met Europeanen lang niet zoo intens als dit bij de

is het, in welk merk gij rijdt, als gij een taxi neemt om even naar het station te gaan. Maar schaft gij U een auto aan voor eigen gebruik om duurzaam genoeg van te hebben, neemt dan een

**BUICK, DE GERUISCHLOOZE ELEGANTE
AMERIKAANSCH WAGEN**

MET REMMEN OP DE VIER WIELEN

Vertegenw. voor DEN HAAG, WASSENAAR,
VOORBURG, RIJSWIJK en SCHEVENINGEN

irma J. E. VAN MAASDIJK & Co. - Boschlaan 2 tegenover Iste v. d. Boschstr. - Telefoon 70144

WITTE PAKKEN

vanaf f 14,50
3 maal gekrompen Indische Coupe
Wij garanderen het juiste model
48-jarige reputatie
Vraagt Prijscurant of Stalen
Toezending franco
Fa. J. LEVI
Kruiskade 5 h. d. Cools.
— ROTTERDAM —

S. G. J. DE GROOT
In zijne Lederwaren en Reisartikelen
Atelier voor alle voorkomende reparatie en nieuw werk
naar eigen keuze en in alle maten
Noordeinde 11 - LEIDEN - Tel. Interc. 706

Garage en Stal „WITTEBRU"

M. Th. VAN 'T SANT
Badhuisweg 245 Telefoon 503
Luxe Auto-Verhuuronderneming, ook per maand
Rijpaarden per uur f 2.50, per maand f 100
Pension Stalling paarden . . . f 2.75 per

mijn reisverhaal: waar het hart vol van is, men kent het spreekwoord.

Sitalago Soesoea, 13
Ik zou dus het binnenland in „Heeft u een bed?" vroeg de controleur". Neen was het antwoord „En een pan, theepot, blikopener, spiritus, waschzeep, brandspiritus, lepel en vork, spiegel, petroleumlamp, deken, suiker, boter, lampegel en conserven?", vroeg hij weer. En het antwoord was ook nu weer: „niets van dat alles, behalve deken." Het veldbed kon ik in bruikleen ontvangen van den dokter, die ook een grooten blikken mel had, waarin alles kon worden vervoerd, de moest worden ingekocht. Toko Henneman had ruim van alles voorzien.

De reis zou dus beginnen: het eerste, verrewt het kleinste, deel kon worden afgelegd per auto, het andere deel was voor auto-verkeer totaal ongeschikt. Waar ik mijn dierbaar corpus niet durfde toevertrouwen aan een paard, zat er niets anders op dan dat ik per tandoe ging. Dat is een zeer keurbaar vervoermiddel. Met mijn barang mee kon ik het f 0.70 per kilometer. Ik meen dat eerste klapspoor per kilometer in Holland f 0.12 kost, en reizen per spoor biedt heel wat comfort, wat een draagstoel niet het geval is. Acht man droegen mij. De wegen op Nias zijn het best te vergelijken met Groninsche kleiwegen; het was modder en eens modder. De menschen stapten er vaak tot hun enkels in. Het ging berg-op, berg-af, langs smalle paadjes, zoo smal, dat twee man niet naast elkaar konden loopen. In de streek waar verleden jaar een epidemie heeft gewoed, die heel veel slachtoffers heeft gevraagd, waren tal van huizen ruines geworden; heele kampongs stonden leeg. Uit den aard der zaak waren daar de toedienenden slecht. De overgeblevenen waren niet in staat de wegen en bruggen te onderhouden. Daar waren bruggetjes over ravijnen en rivieren soms half verrot, de wegen dicht begroeid. Dan stapte ik haaldelijk uit de tandoe, om den dragers de gelegheden te geven, zonder belast te zijn, ravijnen rivieren over te steken.

Langs de wegen groeide oebi, en soms djagoong. Hier en daar stond een klapper. Vorige controleur op Nias had — niet in deze buid — den regel ingesteld: eerst twintig klappers, anders mag je niet trouwen, jongeman. Het gevee ervan is geweest, dat ik meen in Noord-Nias, veel van die zeer nuttige boomen zijn geplant. Maar de opbrengst is niet groot. Om zoo min mogelijk onderhoud aan die gedwongen cultuur te hebben, plante de Niasser de boomen in een te kleine ruimte. Een assistentdemang, die mij op mijn tocht vergezelde, vertelde mij dat de bevolking van kadjang plant. Of hij hiermede de bekende houdende vruchtjes bedoelt, weet ik niet, maar meen van wel. Ik vroeg hem ernaar, omdat ik zeer interesseerde de vraag, of de bevolking veel gebruikte. Varkens worden alleen gegeten bij feestelijke gelegenheden, deelde hij mede. Dus komen niet in aanmerking. Klapperolie is er ook niet, dat ik vermoed, dat de Niasser lijdt onder vetgebrek. Zou dit wellicht verband houden met het zooveel voorkomen van Engelsche ziekte, en met het feit dat de weerstand van den eilandbewoner zoo gering is? Hoe hij de behoefte aan eiwit dekt — het schijnt, dat de Niasser ongeveer maanden op koolhydraten (oebi) leeft, is mij eveneens een raadsel. Van uit de tandoe zag ik enkele liders aan krop. De Niasser pleegt voor de grootste gedeelte ladang-bouw. Dat is wisselbouw om de acht jaar kan hij weer pooten, daar hij het eerst heeft geplant. Deze wisselbouw gepaard met afbranden van het bosch. Dit enkele keeren worden herhaald, maar dan krijgt alang-alang de overhand en is het niet meer gedaan. Men berekent, dat er per gezin 10 H.A. nodig zijn. Voor concessies is er meen ik, geen plaats, te minder omdat er een boschreserve worden gehandhaafd, die, de heer Van Heuven

tekenis van het eiland, met z'n ongeveer 170.000 bewoners. Alsof een gouvernement geen hoogere doeleinden moet nastreven, dan uitsluitend die, welke uit te drukken zijn in guldens en ringgits. Neen, het gaat met de behartiging van de hygiënische belangen der streken, die ik tot dusver heb bezocht, niet goed. Het is bekend, dat het gouvernement het met dit belangrijk deel van zijn taak op een accoordje gooit. Men draagt de behartiging der hygiënische belangen op aan medici ter plaatse, artsen, die vaak een drukken werkkring hebben. De titularis te Medan is militair arts, hoofd van het hospitaal en inspecteur der volksgezondheid voor een deel van Sumatra, waar duizenden werknemers zijn, waar een bevolking woont, die hoe langer hoe intensiever met de Europeesche cultuur in aanraking komt en dientengevolge nauwlettend moet worden geobserveerd. Als er ergens intensief gouvernementstoezicht op de volksgezondheid noodig is, dan is het op Sumatra's Oostkust. En dat toezicht mag niet worden opgedragen aan den eersten den besten arts. Een arts is geen hygiënist, hij is geneesheer. Zijn heele opleiding is ingesteld op het genezen. Van hygiëne houdt hij weinig, van sociale hygiëne niets. Ik wil dit even illustreren: een Bestuursambtenaar gaf mij op, dat in zijn gebied per duizend inwoners per jaar werden geboren: 14 jongens en 11 meisjes. Op 100 meisjes werden er dus geboren 126 jongens. De Bestuursambtenaar nam een onjuistheid van ongeveer 10 pCt. aan. Over die cijfers had hij gesproken met den dokter. Wanneer deze eenige notie van het bevolkingsvraagstuk had gehad, zou hij, ten eerste, hebben opgemerkt, dat de jongens en meisjes-verhouding een zeer verontrustend beeld vertoont. Ten tweede zou hij hebben gezegd, dat het geboortecijfer van 25 op 1000 inwoners voor een primitieve bevolking uiterst laag is. Een andere medicus vergeleek in een publicatie geboortecijfers van een koelbevolking met die eener groote havenstad. Vermoedelijk gebeurde dit bij gebrek aan gegevens; het is dikwijls uiterst moeilijk, zich in Indië te documenteeren. Maar dan had dit dienen te worden gezegd want in een andere publicatie, een tijdje later verschenen en van de hand van een Bestuursambtenaar, vind ik dezelfde vergelijking gemaakt. Voor den lezer, die zich niet met het bevolkingsvraagstuk bezig houdt, diene de mededeeling, dat het geboortecijfer in een primitief land, als bijvoorbeeld Rusland, veertig per duizend inwoners is.

In de groote steden, waar door geslachtsziekten, prostitutie, woningnood, hoogen levensstandaard enz. het „ontvolkingsproces", reeds is begonnen, is dit cijfer zeer veel lager. Wanneer men dus het geboorte-cijfer van tropische volken, dat per duizend veertig of meer moet zijn, vergelijkt met een groote stad en vindt, dat het daarmede gelijk is, en dan tevreden glimlacht over den goeden toestand dier bevolking, dan is er inderdaad bij de bevolking veel niet in den haak. Wat Nias betreft, het zou mij niets verwonderen, als daar het geboorte-cijfer zeer laag was. De bevolking ziet er opvallend bleek en vernagerd uit. Men ontmoet zelden Niassers die een gezond uiterlijk vertoonen.

Vermoedelijk vormt ondervoeding de bodem waarop framboesia, malaria en ankylostomiasis welig tieren. Gezamenlijk vormen die ziekten een ware ramp voor Nias. De Anaemie, voortvloeiend uit de laatste twee ziekten, is waarschijnlijk in niet geringe mate de oorzaak van de luiheid der bevolking. Dit zeide Dr. H. Egydi, gouvernements-arts, mij.

Van Goenoeng Sitoli bijna tot Telok Dallem gedragen, kon ik van uit de tandoe opmerken, dat de Niasser slap is. Op den weg dien ik volgde zag ik tal van schrale kindertjes, zwakke mannen, bleeke, uitgemergelde vrouwen. Er valt op Nias schitterend mooi werk te doen op sanitair gebied. Het eerst noodige is een goede hygiënische organisatie, en natuurlijk meer geld, dan de ongelukkige paarcenten die nu per jaar voor de gezondheid van den Niasser worden besteed. Ik ben wat afgedwaald van

Piano- en Orgelhandel „De Huisvriend"
Groot Hertoginnelaan 136 Nieuwe Rijn 49
DEN HAAG. LEIDEN.
NIEUWE DUITSCHE PIANO . f 550.-
5 jaar garantie, gepantserd raam.
NIEUW SALONORGEL, 11 reg. f 225.-
Groote keuze, lage prijzen. Speciaal ingericht voor verzending naar Indië.
Levering van Piano's en Orgels in huur en huurkoop.
J. J. STOLTENHOF Jr.

Rij-Onderricht
Pensionstallen
Handel in Luxe Paarden
Duinstr. 6 : Tel. 50016
... SCHEVENINGEN ...

Maison van Dooremaalen
Mauritskade 73 DEN HAAG Telefoon 17147
DAMES- EN HEERENKLEEDING
Speciaal naar maat.
Elegante coupe. Zeer MATIGE prijzen
Vraagt U eens STALEN.
Heeft U Coupons, wij maken die zeer billijk

VERZAMELAARS
Zij, die Kunstvoorwerpen willen verkoopen of hunne verzameling wenschen te completeren, worden attent gemaakt op de rubriek Vraag en Aanbod in het Maandblad
NEDERLANDSCH-INDIË
OULD EN NIEUW
Prijs f 2.50 per annonce van ten hoogste vijf regels. Ter kennismaking wordt op aanvraag gratis een nummer van ons Maandblad toegezonden
NOBELSTRAAT 20 TEL. 11987*
DEN HAAG

Maison REGENTES
Regentessel. 118 Den Haag
Speciaal in Kousen
LINGERIE CONFECTIE PARFUMERIE
Ziet onze Reclame-Feignoir f 8.95 in 24 uur gemaakt. Het maken van alle soorten Theepoppen, ook veranderen. Wij geven voor de Pinksterweek als reclame 3 paar Kousen voor fl.-. Onze Fransche afgepaste Voile met rand 28 cent

Van Fabrikant tot Particulier
is het voordeeligst, onbetwist.
Vindt U de prijsopgave van Uw verwerk abnormaal hoog, ontbiedt dan eens
PARDON & Co. HUIS-SCHILDERS
Bankastraat 107a - 's-Gravenhage
zij werken zrlf.

gevestigd als
Tandarts
 Den Haag, Bezuidenhout 141
Dr. M. BLUML
 Spreekuur 10-12, 2-4
 Tel. 70897
 Lijn 3, 4, 7, 13

deedde, totaal beneden de theoretische minimum-grens is. Echter, afgesloten van de wereld, als nu vrijwel het geval is, kan de bevolking niet leven. Wellicht is er een andere oplossing te vinden voor de noodzakelijkheid, de menschen op hoger economisch peil te brengen dan het tegenwoordige. De oplossing zal wel meer tijd vragen dan haastige en egoïste Europa eischt, maar er zijn veel tropische volken op den rand van het graafrecht om niet uiterst voorzichtig te zijn bij het inhehalen van Europeesche beschaving.

Vruchten zijn heel schaars, pisangs bijna niet te krijgen. Ananas groeit hier en daar. De vrouwen koken van de sterke vezels der plant weefsels. Deze vruchten ziet men nooit. Het schijnt dat die van de kinderen worden verorberd.

Langs den weg naar Solige zag ik een huis, waarvan de fundering gemaakt was van horizontale, steenpalen. Deze manier van bouwen komt zeer weinig voor. Voor zoover ik weet, in Indië alleen in Midden-Celebes. Jammer genoeg had ik geen gelegenheid nadere inlichtingen hieromtrent te krijgen.

Nachts logeert men in passangrahans. In de gelegenheden langs mijn weg treft men geen anders aan die kunnen koken. Men is op zich aangewezen. Wie van rijst houdt, en er niet op ziet, drie maal daags roode rijst, met af toe wat sajor, te eten, redt zich best. De politie-passers, die de reizigers steeds vergezellen, kunnen rijst koken en hebben het zelfs zoover gebracht, dat ze een kip kunnen slachten, welke zij met water op een vuur zetten om de zaak na verloop van een paar uur op een bord over te doen en op de tafel te plaatsen. Het smaakt wel. In vele passangrahans is geen meubilair. Nu, dat is niet zoo heel erg, want daar, waar het wel is, is bijvoorbeeld het bed, door dat het niet gebruikt wordt niet al te slecht. Ook ontbreken W.C.'s en badkamers. Men gaat naar de kali, of onder de pantjoeran! Dat is helemaal niet erg, alleen maar wat vreemd, als men een wotseiling van uit een woning „van alle gemakken voorzien“, er voor komt te staan. Het ergste is wel, dat de inrichting niet modern is. Ik zie bij een petroleumlamp niet werken of lezen. Het vraagstuk! los ik nu zoo op, dat ik om ongeveer acht ga slapen, en opsta vóór de beo's (Nias smelt van die vogels) hun gefluit doen hooren. Ochtenden zijn heerlijk. Vochtig dat het kan worden, bar! Het regent soms den heelen langen dag, waar ik door bergachtig terrein reis, zit ik doorlopend in de wolken. Alles is nat: kleeren, schoenen, tabak, alles. Zelfs mijn Amerikaanse sigaretten, een cadeau van den gezagvoerder der „Tosono“, en die „elk klimaat verdragen“, leggen niet af. Op een min of meer zonnig oogenblik wil ik een kiek maken van de omgeving. De passangrahans liggen steeds op, door natuurschoon uitlopende plaatsen. Maar het lukt niet. De gordijnen functioneeren niet. Dit doet mijn stemming, door het mistroostige weer toch al beneden A.P. nog wat dalen.

H. F. TILLEMA.

(Wordt vervolgd.)

Hotel-Pension van de Laar.

De aandacht onzer leden wordt gevestigd op het reeds 16 jaar bestaande Hotel-Pension van de Laar, schiedingen (zie annonce in dit nummer). De roeger aan den Badhuisweg 20 is het thans aan den Gevers Deynootweg 91. Deze inrichting behoort tot de gunstig bekende van onze badplaats; goed gelegen, modern en confortabel.

M. VESTER'S BEDDENMAGAZIJN
„DE WITTE ZWAAN“
 Paul Krugerlaan 13 Tel. 34586
 (bij de Loosd. Brug)
 Meest vertrouwd adres voor Uw **BEDDEN,**
MATRASSEN, Dekens.
BEHANGERIJ STOFFEERDERIJ
 Alles eigen Fabrikaat.

MATHIEU PIETERS
 Art. Photographe
 PRINSESTRAAT 90 (en face Molenstr.)
 LA HAYE
 Geopend van 9-6 uur
 Zondag en Feestdagen gesloten

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt.

Twee Tijdschriften voor en over Indonesië.

„DJAWA“.

Zooals wel aan de meeste lezers van het „Koloniaal Weekblad“ bekend zal zijn, is „Djawa“ de naam van het belangrijke driemaandelijkse tijdschrift, orgaan van het „Java-instituut“, dat te Weltevreden uitgegeven wordt onder redactie van de heeren: Dr. Raden Ario Hoessin Djajadiningrat, J. Kats, S. Koperberg en Mas Soerjadiadja.

Het is onlangs zijn vierde jaargang ingetreden en aan het eerste nummer daarvan willen wij het een en ander ontleenen en beginnen met vol instemming over te nemen wat op den omslag vermeld staat:

„Wie belangstelt in de Javaansche Kunst en Volksontwikkeling worde lid van het Java-Instituut, want het doel der vereeniging is: *Bevordering der Javaansche Cultuur.*”

De contributie bedraagt f 1.50 tot f 10 per kwartaal naar verkiezing. Aanmelding bij het Secretariaat, Laan Wiechert 13, Weltevreden.”

Tevens vinden wij daarop de aankondiging, dat van 24-27 December 1924 te Djocdja een *Driedaagsch Congres* zal worden gehouden, waarvan het voorloopig programma luidt:

Onderwerpen:

1. Op welke wijze kan bij de opvoeding van de Landskinderen de inheemsche cultuur meer tot haar recht komen?
2. Welke waarde hebben de oud-Javaansche monumenten voor de huidige en toekomstige Javaansche cultuur?

Kunstavonden:

- a. Een voorstelling van de *Langèn Wanara*, aangeboden door den Rijksbestuurder.
- b. Een feest in de *Kepatihan*, door den Sultan te geven.
- c. Een *wajangkoelit*-voorstelling, te geven door Prins Pakoelalam.

Aan het Congres zal verbonden zijn: een *Tentoonstelling van modellen van den Javaanschen Bouwtrant en van de Javaansche Meubel- en Houtsnijkunst.*

Stellig belooft dit congres belangrijk genoeg te worden om hen, die denken over een reis naar Ned.-Indië, zij 'ook slechts van enkele maanden, tot nadere kennismaking met land en volk, zooals dit gelukkig meer en meer gebruikelijk wordt, te nopen hun tijd zóó te kiezen, dat zij tegen de a.s. Kerstdagen in Midden-Java kunnen zijn. Het bijwonen van dergelijke bijeenkomsten moet zeldzaam leerrijk en genotvol tevens zijn, leidend tot de zoo gewenschte onderlinge waardeering tusschen het Oosten en het Westen.

Javaansche architectuur.

Hoeder dit onderwerp thans op den voorgrond treedt, blijkt wederom uit de voorgenoemen tentoonstelling aan bovengenoemd congres te verbinden, waarbij *Ir. Th. Karsten* een voordracht zal houden over de Javaansche architectuur uit de laatste eeuwen, gevolgd door een bezichtiging van oude en moderne Javaansche gebouwen in Djocdja en omgeving, terwijl tevens het voornemen bestaat om voor de congressisten een excursie te beramen naar de Prambanantempels onder leiding van *Dr. Bosch*, chef van den oudheidkundigen dienst.

Zooals onze lezers zich zullen herinneren, werd vroeger reeds in deze rubriek met waardeering de aandacht gevestigd op de met zooveel liefde en kennis van zaken geschreven artikelen over dit onderwerp van *Ir. H. Maclaine Pont*. In het jongste nummer van „Djawa“ vinden wij daarvan het vervolg en slot, met tal van mooie foto's verlicht.

Schrijver komt tot het besluit:

„Evenals in Europa zal men door voorlichting en voorschriften alleen niet heel veel bereiken, en dit weinig niet definitief. Hoog noodig is, dat de bouw- en woningverbetering een volksbeweging wordt. Het volk-zelf dient zich rekenschap te geven, wat zijn bouwkunst — bij dezelfde geldelijke offers — kan zijn, en met welk een karikatuur het thans eigenlijk genoegen neemt. Het dient uit onverschilligheid en indolentie te worden opgewekt.”

Onder het hoofd: „*De weg tot verbetering*“ schrijft *Ir. Maclaine Pont* o.m.:

„Zal het mogelijk zijn om op den duur het initiatief der bevolking wakker te roepen? Ja, het is mogelijk, onder uitdrukkelijke voorwaarde, dat de Inlandsche vereenigingen, en Inlandsche Onderwijzers

H. J. v. BLADEL WAALWIJK :: (HOLLAND) ::
 FABRIKANT VAN
Luxe Dames- en Heerenschoeisel
 VRAAGT DE MERKEN
THE PRINCESS SHOE en OUR STYLE
 IN ALLE PRIMA ZAKEN VERKRIJGBAAR,

RÖNTGEN-INSTITUUT
 Geneesh.-Dir.: E. F. WEINBERG, Arts, Röntgen.
 Bezuidenhout 3 Telefoon 71893
DEN HAAG

Spreekuur 2-3 en op aanvraag.
 Onderzoek en behandeling met Röntgenstralen, Radium, Diathermie, Hoogtezon, etc.

Maag- en Darmziekten, Rheumatische aandoeningen, Tuberculose, ziekte van het hart en de bloedvaten, Huidziekten, enz.

Tandheelkundige Afdeling.

A. H. A. v. d. MEY DE BIE, Tandarts

Spreekuur van 1-3 en op aanvraag.
 Tandheelkundig onderzoek en behandeling onder geregelde Röntgencontrole, in behandelingsstarief inbegrepen.

Volledige tarieven op aanvraag.

Nieuwe „BERRY“ Modellen

Fantasie Riemschoentjes

Lak.	f 16.50
Glacé.	f 16.50
Suede.	f 17.50
Goudleer.	f 17.50
Satijn.	f 16.00
Brocaat.	f 18.50

Vraagt onze Indische Catalogus met 84 photo's onze nieuwe modellen.

Referentiën van honderden Indische Families ter inzage

H. HESSELS & ZOON
 Piet Heinstraat 115 Den Haag

BESCHIKBAAR.

BEZOEKT DE TOONKAMERS van Oost- en West-Indische Kunstnijverheid

Meulstraat 19 - Den Haag
 Toegang vrij.

Iederen werkdag geopend van 10-6 uur; 's middags tusschen 12-2 uur gelegenheid tot het gebruiken van *nassi goreng of bamie*. 's Maandags *ketoepat* met toebehooren. Dondersdags en Vrijdags *djanganan (gado-gado)* tegen f 0.75 per portie en 's Zaterdag rijsttafel à f 1.50 en f 0.75.

Tusschen 3-6 uur thee of Indische stroop met *kwee-kwee*, à f 0.25 per portie. De zelfgemaakte stroop (rosc, assem, vanille en ananas) is ook per flesch verkrijgbaar à f 1.20.

HOTEL-RUBRIEK

AMSTERDAM

HOTEL CENTRAL Damrak 18	HOTEL KRASNAPOLSKY s Warmoesstraat 171-185
THE AMERICAN LUNCHROOM Cy. Kalverstr. 16-18	BESCHIKBAAR.

RESTAURANT „LA RÉSERVE”

Rembrandtplein 44-48

'S-GRAVENHAGE

Hotel Pension „Insulinde”, Bankpl. 2, Den Haag, Tel. 11486. Dir. bij Schev. B. Str.k.enw.w. op delogeerk.	PENSION „QUIST” Stadhoudersplein 17-19 Tel. 51523
Pension E. M. Blewanus, A. v. Seijmsstraat 135. Ind. Rijstafel op Dinsdag, Don- derdag en Zaterdag.	Huize „Elisabeth”, Valken- boschkade 670 en 672. Familie-Pension voor Dames en Meisjes.
Hotel Rest. „DUINOORD” Sweelinckplein Spec. bezocht d. Ind. Fam. OOSTERWIJK & v. D. LUUR	Pension „VAN ARNHEM” 77 Gr. Hertoginnelaan Tel. 30965. Kamers beschikbaar.
Lunchroom „THOMSON” Thomsonlaan 31, Den Haag Gezellig Zitje. Bil. prijzen 1ste kl. Consumptie. Aanbevelend, J. VENEMA.	Pension Dames Lugtenburg on Wegner. Parterre dispo- nibel. Bad en Telefoon. v. Bootselaerlaan 67
Hotel „Promenade”, Oude Schev. weg 21, Tel. 5454 Prachtige ligging. Matige prijzen.	Pension W. WILLEKE, Lu- beckstr. 57-59, Den Haag Fam. Pens. Ref. van voor- aanst. Ind. Fam. voorh.

BESCHIKBAAR.

HAARLEM

HOTEL-PENSION „MINERVA”

Parklaan 86-94, Tel. 433

NIJMEGEN

HOTEL REST. „DE KEIZER” Spoorstraat 7	HOTEL CAFÉ REST. „DE POORT VAN KLEEF” Grootestraat 2-4
---	--

ROTTERDAM.

Hotel „SMITS”, Oude Hoofdplein 2-3. Modern ingericht, riant uitzicht. Aanbevelend, O. KOHLER	BESCHIKBAAR.
---	--------------

WASSENAAR

HOTEL-PENSION „DE KIEVIT” Voll. Pens. vanaf f 7.— p.d.	BESCHIKBAAR.
--	--------------

Hotel Pension v. d. Laar

GEVERS DEYNOOTWEG 91 TELEFOON 52564

Prachtig en rustig gelegen tegenover het groote badhotel „Kurhaus”, één minuut van het strand en bij de haltes der trams naar Den Haag en Rotterdam.

Stroomend water. Electrisch licht.
Pensionprijs vanaf f 5.— per dag per persoon.
Bij lang verblijf conditiën nader overeen te komen.
Het geheele jaar geopend. Auto-Garage bij het Hotel
Aanbevelend J. J. v. D. LAAR, Eigenaar.

CAFÉ RESTAURANT „PIEPER”

TOUSSAINTKADE hoek VEENKADE, halte lijn 2 en 3

HOLLANDSCH - INDISCH - RESTAURANT

LUNCH f 1.10 DINER f 1.75
4 Gerechten 6 Gerechten

Rijstafel vanaf f 2.— } Bij vooruit-
Bami „ f 1.25 } bestelling.

Steeds voorradig

NASI GORENG f 0.75

Aparte gelegenheid voor gebruik van INDISCHE DINERS

Kasteel „Oud-Wassenaer”

Telefoon Kievit 571

15 minuten per Electr. Tram van Den Haag
Tramhalte Stoeplaan

Het geheele jaar geopend

Alle comfort Matige pension-prijzen

en andere intellectueelen, uit alle oorden, in wier handen deze publicatie mocht komen — indien het gelukken mocht, om bij hen een gevoel van trots op te wekken voor hetgeen hun volk eenmaal tot stand bracht — de kennismaking van al het schoone in de architectuur van hun volk niet louter beschouwen als een esthetisch genot van een oogenblik. Het is wel degelijk mogelijk, indien zij de kennis van hun architectuurgeschiedenis beschouwen als een handleiding om te trachten in de eerste plaats om — zonder bijzondere uitgaven — verrijking en verbetering en vooral meer hygiëne te brengen in hun eigen omgeving en in hun leefwijze. Vervolgens — indien zij ooit iets te bouwen hebben, hoe gering het ook moge zijn — indien zij dan in de eerste plaats gebruik maken van het Inlandsch ambacht en in de tweede plaats vergen, dat bij die bouw gebruik gemaakt wordt van de technische mogelijkheden, die hun eigen geslacht vond, en die in staat stellen om met geringe hulpmiddelen zooveel te bereiken; om in de derde plaats te vergen, dat bij dien bouw gebruik gemaakt wordt van het beginsel van onderling hulpbetoon, waarop het Inlandsch ambacht berust. Daarbij is de hoofdzaak, dat zij zichzelf niet te gering achten om op hun beurt wederdienst te bewijzen: door eigen voorbeeld aantoonend, dat handwerk edel is, dat op een goede organisatie van de ambachten een goede functioneering van de maatschappelijke organisatie berust. Stelt den goeden toekans in staat hun werk op behoorlijke wijze te doen, en steekt zelf de handen uit den mouw. Slechts door een maatschappelijke wederopbouw worden hier over de geheele linie de verbeteringen bereikt, die noodig zijn om de Volken van Java weer groot te maken. En bij den huidige economischen toestand van deze volkeren kan zulks niet anders bereikt worden dan indien daarbij met de beschikbare geldmiddelen zoo spaarzaam mogelijk gewerkt wordt. De volkeren van Java hebben een reusachtige reserve aan arbeidskracht. Dat zij die gebruiken op eigen wijze, ten eigen bate, tot gemeenschappelijke doeleinden. Slechts de arbeid kan een volk stalen en zijn leven zin geven. Slechts de gezamenlijke arbeid tot gemeenschappelijke doeleinden kan aan zijn vergaderingen zin geven, de individuen saam brengen, organiseren tot een VOLK.

„Eerlang zullen op Java regentschapsraden en desraden gesticht worden, en zal de bevolking geroepen worden om zelf de hand te slaan aan de verbetering van verschillende slechte toestanden. Zullen de lokale ambachten berekend worden gevonden voor de taak om de desiderata der lokale ressorten te vervullen? En welke bouw- en welke werkmethode zullen de lokale ressorten voor de uitvoering van de door hen noodig geachte gebouwen en andere werken kiezen? Zullen zij de Europeesche methoden kiezen, die zeer veel meer geld aan belasting van de lokale bevolkingen zullen eischen dan deze gewend zijn op te brengen, of zullen zij zooveel mogelijk aan de organisatie van het Inlandsch ambacht en van het Inlandsch onderling hulpbetoon: dus van samenwerking in zaken van onderling van gemeenschappelijk belang gebruik gaan maken. Men moet wel bedenken: het gebruik van contante gelden wordt bij de Javaansche bouw- en werkmethode beperkt tot een minimum, dat naar verhouding der resultaten op geen enkele andere wijze te bereiken is. In dezen gemeenschappelijke arbeid is niets onteerends, niets slaafs.

„Het wil mij voorkomen, dat bovengenoemde keuze een zeer gemakkelijke zal zijn, die verleende meerdere bevoegdheden onder dit volk een doode letter zouden blijven, en daarvan geen gebruik zou worden gemaakt. Dit zou voor de Javaansche Maatschappij beteekenen: ZELFMOORD, niets minder.

„De Overheid nu kan voorgaan in een streven om de lokale ambachten te brengen op hooger peil, en wel op een peil, dat voor de ontvoogde kleinste lokale ressorten bruikbaar is. Deze ambachten zijn op den duur in staat te produceren, al wat daarvan redelijkerwijze kan worden geveerd, mits men van hun arbeid geregeld gebruik maakt. Laat dan de overheid beginnen om van het Inlandsch ambacht, zijn organisatie en zijn arbeidsmethoden gebruik te maken. Ook de Afdelingsbanken kunnen een zeer grooten opbouwenden invloed ten goede uitoefenen: Zij kunnen de belangen van de bewoners van het platte land en van de bewoners der steden

Holl.-Indisch Restaurant „NOBACK”

Groot Hertoginnelaan 105 Telef. 31027

Tevens uitzending van Holl. en Ind. Dinners.

Rijstafel . . . vanaf f 1.25, f 1.50, f 2.— en hooger.

Holl. Dinners . . . vanaf f 0.70, f 0.95, f 1.25 en hooger.

Beleefd aanbevelend, MEVR. NOBACK

Pension Restaurant
Jacob Hopstraat 1 Groot Hertoginnelaan 105

Restaurant „GUDER”

WEIMARSTRAAT 341 TELEFOON 31027

Diners vanaf 80 cent
Dagschotel (tusschen 12 en 2 uur) . . . 60 cent
Uitzending van Diners tusschen 4 en 7 uur
Kamers met pension vanaf f 50.— per maand

Aanbevelend, EUG. J. D.

tot elkander brengen. Door ten plattelande drijven te stichten, waar genormaliseerde worden onderdeelen geproduceerd worden, en in de de markten te organiseren, waar deze onderdeelen van de hand kunnen worden gedaan, helpen eenen zoowel als de anderen. Daarbij kunnen door de voor het een, zoowel als voor het andere benoemde credieten een leidende en controle de rol spelen, waardoor eenzijdig door goede teriaalbehandeling en door goed werk verhoogd in het product verkregen wordt, terwijl ander door de banken in samenwerking met de overheden een overzicht in de behoefte woningen kan worden verkregen, waarnaar de ductie kan worden geregeld. Daardoor: dus vertrouwen in een geregelden afzet van het product in prompte betaling kan de noodige staat aan deze bedrijven worden gewaarborgd.

„Dit alles is echter niet voldoende om de dringende verbetering te bereiken. Deze ligt — als wij reeds zagen — immers niet in den bouw huizen, maar in hun bewoning. En hierin zoowel voorschriften, als overheidsbemoeuingen, moeten worden gegeven.

Ten slotte richt schrijver zich tot de intellectuelen van Java, met de woorden:

„Gij, die dit leest, uwe woningen, de wijze, waaraan zij zee worden, de wijze, waarop zij uw erf en onderhoudt, strekken tot voorbeeld van uwe volk, meer dan gij denkt. Stelt U op de hoogte van de gezonde beginselen der architectuur van uwe eigen volk. Die architectuur is niet alleen afgeleerd in *ijandi's* en in *kratonen*, maar evenzeer in de bouwbeginzelen en in de gave afwerking Uwer boe woningen. Zij heeft zich onderscheiden door meesterschap in zelfbeperking. Daardoor wist zij hare monumenten de groote lijnen steeds te overwegen over het detail, dat zij beperkte, en hield om van nabij te boeien, van ver de lijnen te krachtiger te doen uitkomen. Die wist zij echter ook in hare fraaiste woonveranda's de woon- en slaapruinten eenvoudig te houden, allen rijkdom te concentreren op de plaatsen, zulks paste. Zij wist gebruik te maken van alle legenheden, die Uw klimaat biedt, om gezonde leven en te wonen. Haar was dit klimaat niet vijand, maar tot vriend, die boomen leverde om hoven te beschutten en bewoonbaar te maken, die in Uw *Pendopo's* en *Dalem's* tot een belichemende wijze in staat stelde van uitnemende schoonheid. Indien gij dit van Uw Vadersen prijs geeft, vermag gij Uw volkskarakter. Gij zijt het, die beginselen terug brengen kunt in de bouwbeveiliging Uw volk, die op zoo uitnemende, rationeele wijze den Limasan-bouw is ingezet. Uw voorbeeld, eischen, aan Uwen eigen bouw en aan Uzelf, waar het Uw leefwijze betreft, kan deze beweging eerlang weer maken tot een Architectuur.

Verder staan in dit nummer van „Djawa” nog de volgende belangrijke artikelen:

- „Noord-Sumatransche invloeden op de Javaansche mystiek”, door Dr. H. Kramer;
- „Ziekten en kwalen in de dessa”, door J. Kalsbeek;
- „De Javaansche legende van Kin Tamboehan Maleische literatuur”, door H. O.

„OEDAYA”.

Bovenstaande Maleische naam, in het Nederlandsche „Oedaya” beteekenend, is, gelijk 't den lezers van het Koloniaal Weekblad ook bekend zal zijn, de titel van het fraai geïllustreerd tijdschrift, eveneens aan de nesië gewijd, onder redactie van den bekenden Javaanschen dichter en schrijver R. M. Noto Soeroto, gegeven door de N. V. *Adi Poestaka*, te 's-Gravenhage gevestigd. Wellicht is 't echter niet overbodig om dit tijdschrift hier nogmaals met warme waardering de aandacht te vestigen, te meer, waar wij gaarne de groote erkentelijkheid melding maken van het voor de schrijver, onlangs van den redacteur ontvangen

„No. 14 van „Oedaya”, dat begin Juli 1924 komt, bevat 3 mooie reproducties van foto's van de zoo goed geslaagde Indische Kunstnijverheidstentoonstelling in de Gothische zaal, benevens een fraai portret van Mejjuffrouw Weber als danseres.

„Voor zoover de voorraad strekt, stel ik u exemplaren van dit nummer (gedrukt op kunst-drukpapier) beschikbaar voor de deelnemers en deelnemers aan deze tentoonstelling allen, die zich daarvoor hebben geïnteresseerd. „Bovendien stel ik te allen tijde gewone

J. A. VAN BRAKEL - UTRECHT

F. C. DONDEERSSTRAAT 22a

Pension voor geheele Families

PENSION-PRIJZEN NADER OVEREEN TE KOMEN

DEN HAAG

PERMANENT WAVING

uitgevoerd door den Specialist OTTO TARRE met zijn nieuwste toestel „LANOIL” met olie

Het Instituut voor blijvende Haargolwing Prinssestraat 4a Tel. 1986

plaren van No. 14 ter beschikking van de leden van „Oost en West”... „Zij, die dus naam en adres naar ons redactie-bureau zenden, ontvangen franco en gratis een exemplaar van „Oeday” No. 14 als herinnering aan de tentoonstelling van „Bocatan”.

Van Week tot Week.

1-2 JULI 1924.

mev. B. H. Lans †. Overleden is mev. B. H. Lans, directrice der Kweekschool voor Fröbelonderw. te Bandoeng... Th. Leyder Haverstroom †. De heer F. Th. Leyder Haverstroom, administrateur van Soember Sarie (Bondowoso), is van zijn paard gevallen en aan een hersenschudding overleden... De Raad van Beheer van het Koninklijk Instituut voor hooger technisch onderwijs in Ned.-Indië heeft besloten, aan het natuurkundig laboratorium der Technische Hoogeschool den naam te geven van Bosscha-laboratorium...

Bevorderd tot doctor in de geneeskunde, na verdediging van een academisch proefschrift, getiteld: Anaemie bij Indische spruw, de heer Johan Theodoor Anton Vos, geboren en wonende te Leiden.

Bevorderd tot doctor in de letteren en wijsbegeerte, na verdediging van een academisch proefschrift, getiteld De Sundalama in de Hindoe-Javaansche kunst, de heer Pieter Vincent van Stein Callesfels, geb. te Maastricht, wonende te Voor-schooten.

De Indische arts Mirmo Hoesodo vertrok van Solo met echtgenote en zoon naar Holland. Het ligt in zijne bedoeling de studiën voort te zetten om den medischen doctorsgraad te behalen.

De heer O. K. Khouw, te Brussel, heeft aan de Chinese vereeniging in Nederland, Chung Hwa Hui, mede met het oog op de uitgifte van de geschriften van mr. P. H. Fromberg Sr., f 2000.— geschonken.

Geïnterneerd. Hadji Misbach is geïnterneerd te Manokweri (Noord-Nieuw-Guinea). (Aneta-tel. 2/7).

Na de spoorwegstaking. Het rapport van den Verzoeningsraad keurt streng af de houding en actie van de leiders van de Vereeniging van Spoor- en Tramperoneel. Die was niet gericht op lotsverbetering van het personeel, maar de leiders weigerden eenigerlei medewerking met den Raad en stelden door stelselmatige en jarenlange opruiming de bedrijfs- en personeelsbelangen achter bij politieke doeleinden, met bevel tot staken, zoodra Semaoen of een andere leider in hechtenis genomen was.

Rubberbelasting in Djambi. Dr. N. R. Pekelharing, hoofd van de afdeling Landbouweconomie, is naar Djambi vertrokken in verband met de heffing van uitvoerrecht op bevolkingsrubber.

Overstromingen. Zwarte regens zijn oorzaak geworden van overstromingen in het Garoetsche. De irrigatiedam bij Tjimaragas is vernield. De Tjimanoeekleiding is onherstelbaar vernield en bruggen zijn weggeslagen. Menschenlevens zijn niet te betreuren. (Aneta-tel. 2/7).

De Javasche Bank. Tusschen de regeering van Ned.-Indië en de directie van de Javasche Bank is overeenstemming bereikt aangaande de voorwaarden waarop partijen tot een minnelijke schikking zouden kunnen geraken in zake het bekende geschil betreffende de verdeling der winst van de Bank per 31 Maart 1922.

Herziening Regeeringsreglement Nederl.-Indië. Verschenen zijn het voorloopig verslag en de memorie van antwoord daarop betreffende de wetsontwerpen: Herziening van het reglement op het beleid der regeering van Ned.-Indië en Wijziging van de artikelen 8. 53, 67b, 67c, en 71 van het reglement op het beleid der regeering van Ned.-Indië, alsmede Nadere wijziging van de Indische Comptabiliteitswet.

De wetsontwerpen werden den 28sten November 1923 in de afdelingen onderzocht. Het naar aanleiding van dit onderzoek opgemaakte verslag werd op 7 Februari j.l. aan de regeering gezonden, die

KLEERMAKERIJ

Dames- en Heerenkleeding naar Maat met en zonder bijlevering van stof. Voor prima pasvorm en solide afwerking wordt ingestaan, tevens keeren, repareeren en moderniseeren. Ook schriftelijk te ontbieden.

Den Haag - TAILLEUR MODERN - Mauritskade 93

Bijzondere Verkoop-Tentoonstelling

van Etsen, Teekeningen, Aquarellen en Olieverf-Schilderijen van verschillende bekende Meesters door tijdsomstandigheden, tegen zeer lage prijzen in de KUNSTZAAL ZEESTRAAT 65a naast Panorama Mesdag gedurende de geheele maand Juli 1924 Dagelijks van 10 tot 5 uur Toegang Vrij

Om goede zaken te maken

is het noodig goede waar te leveren. Doch het publiek moet weten dat gij die levert. Dat bereikt gij alleen door goede en voortdurende reclame.

GEBRUIK DIT BLAD

VOOR UW

Reclamecampagne.

OPRUIMING

van al onze Toilet- en Schoonmaakartikelen

Speciaal adres voor repatriëerenden uit Indië

Goedkoopst Adres! Magazijn „TIP TOP” Witte de Withstraat 19 DEN HAAG

PIANO's RIPPEN

P. Heinstraat 42 DEN HAAG

Ook in huur en in huurkoop

J. F. v. d. POORTEN, Kruidkundige Nobelstraat 1a Den Haag

De man die wonderen doet. Alle Indische-, Japansche- en Brazil. Kruiden. Meer dan 4000 dankbetuigingen. Spreekuur v. 9-1

G. J. R. VAN DER GAAG & ZON
 GROENMARKT 27
 TELEFOON No. 12512
 DROGERIEN :: :: CHEMICALIËN
 DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
 EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS

DE
„ADI POESTAKA”
 UITGEVERS-MIJ EN
 ALGEMEENE BOEKHANDEL

Laan van Meerdervoort 332 's-Gravenhage

levert

**ALLE WERKEN
 OP ELK GEBIED**

Studieboeken voor Lager-, Middelbaar- en
 Hooger Onderwijs; Leer- en Woordenboeken
 voor Indonesische, Algemeen-Oostersche en
 Moderne Europeesche Talen

Koude in Holland

Bestel Uw Brandstoffen bij de
 Handelsvennootschap

1/4 C. BOSMAN & CO.

te Den Haag. U bekomt prima kwaliteiten tegen scherp concurreerende prijzen. Vraagt prijscourant bij aankomst in Holland

Kantoor en Magazijnen:
 2e Lulofdwarsstraat 14 (Laakhaven)
 TELEFOON 16861 en 32570.

W. J. SIMONIS'
 BEDDEN MAGAZIJN
 GROENMARKT 34
 TEL. 14420 DEN HAAG

**GROOTSTE KEUZE
 LEDIKANTEN - MATRASSEN
 DEKENS**

ONZE „PHOENIX" MATRASSEN (Gedep.)
 OVERTREFFEN ELK ANDER SOORT IN AANGENAME LIGGING EN SOLIDITEIT. HONDERDEN TEVREDENHEIDSBETUIGINGEN TER INZAGE

GROOTE UITVERKOOPT

VAN ALLE VOORRADIGE
ZOMER-ARTIKELEN

IN MANTELS - COSTUMES - JAPONNEN EN BLOUSES TOT BUITENGEWOON LAGE PRIJZEN
 VOILE EN ZIJDEN JAPONNEN in groote keuze en aparte Modellen voor DE HELFT DER WAARDE

ZIET DE ETALAGES. **J. SCHULTE,** SPUISTRAAT 40

op 11 Mei d.a.v. een memorie van antwoord inzond, waarbij tevens mededeeling werd gedaan van de bereidheid der regering om de daarbij opgegeven wijzigingen in 't wetsontwerp aan te brengen. Vervolgens had op 5, 17 en 20 Juni een mondeling overleg met den minister van Koloniën plaats, die vergezeld was van den heer mr. H. G. Hagen, raads-adviseur bij het departement van Koloniën.

Het overleg gaf de regering aanleiding alsnog eenige wijzigingen in het wetsontwerp aan te brengen. Onder meer heeft bij de schriftelijke behandeling stof tot gedachtenwisseling geleverd de vraag, of de herziening niet al te zeer een partieel karakter draagt. Wijders is ernstig bezwaar gemaakt tegen de instelling van een wetgevenden Raad, is betoogd, dat de positie van den Gouverneur-Generaal in het wetsontwerp niet duidelijk is geteekend, heeft men bezwaar gemaakt tegen de handhaving van de z.g. exorbitante rechten van den gouv.-generaal, is het denkbeeld geopperd den Raad van Indië op te heffen. De minister heeft daartegenover zijn positie gehandhaafd. Hij erkent op één punt, dat aanvulling van noode is, n.l. wat betreft de regeling van het kiesrecht. Bij nota van wijziging heeft hij deze nog in zijn voorstel opgenomen. („Het Vad.”).

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften.

UIT DE EUROPEESCHE PERS.

Juristen of medici.

Het Tweede Kamerlid dr. Scheurer, die uit eigen praktijk de Indische ziekenverpleging kent, zeide in een interview voor de „Ind. Post” (Deli Crt. 7 Juni): Ik had veel liever gezien dat men eerst eens de medische voorziening wat beter ter hand had genomen (n.l. in plaats van de rechtshoogeschool. Red. „D. Ct.”). Het is zoo: De taak, die de Nederlandsche Regeering op dit terrein te verrichten heeft, is voor haar te groot en te duur om deze door volledig bestudeerde artsen te vervullen. Ook kan de tegenwoordige Stovia-opleiding niet in de behoeften voorzien. Deze is aan de eene zijde te laag om als Medische Faculteit op te treden en aan de andere zijde te hoog voor een eenvoudige opleiding van hulpartsen — en juist aan deze hulpartsen heeft Indië zoo veel behoefte.

Wat m.i. geschieden moet is dit: De beide bestaande artsen scholen moeten worden inengesmolten tot een inrichting voor Medisch onderwijs, waar de leidende en besturende geneesheeren worden gevormd en gelegenheid wordt gegeven voor hen, die zich op dit terrein meer wetenschappelijk wenschen te ontwikkelen.

Daarnaast moeten in het leven worden geroepen opleidings scholen van hulpartsen. Deze opleiding moet zoo ingericht zijn, dat praktische bekwaamheid vooropstaat, d. w. z. dat leerlingen met een eenigszins intellectueelen ondergrond, gevormd worden tot praktische personen, die als hulpartsen kunnen optreden en in eenvoudige gevallen zelfstandig kunnen handelen. Deze opleidings scholen kunnen verbonden worden aan de bestaande ziekeninrichtingen voor Inlanders, waar de praktijk wordt geleerd. Studenten hebben we in Indië nog niet nodig. Practici wel! Zij, die de hoogste klassen der Inlandsche scholen hebben doorlopen, zouden een viertal jaren in een dergelijke opleiding werkzaam kunnen zijn. Na dien tijd zouden zij kunnen optreden als hoofdverpleger met eenige artsenkennis en dan, als hulparts, kunnen worden verbonden aan bestaande hospitalen, zooals die door een aantal Maatschappijen en ook door de Gereformeerde Zending in Indië zijn opgericht.

Zware zieken zou men natuurlijk moeten overlaten aan de centrale ziekenhuizen en van een absoluut zelfstandig ingrijpen in deze gevallen door de hulpartsen, zou geen sprake mogen zijn.

Daarvoor zijn voornamelijk de bekwaamere handen van Europeesche medici noodig. Maar deze Europeesche doctoren zijn m.i. niet noodig voor de eenvoudige, alledaagsche gevallen van chirurgie, zooals er in Indië zoo veel voorkomen en voor welke gevallen thans nog al te veel hulp verlangd wordt. Als inspecteurs zullen evenzeer de Nederlandsche doctoren in Indië een taak te vervullen hebben, doch het mindere werk op het gebied der heel- en geneeskunde, kan men gevoelig overlaten aan minder groote goden. En daartoe zou een Indische Hulpartsenschool zeer veel kunnen bijdragen.

Bilthoven.

Landhuisje, 2 Kamers, Keuken, W.C., Kelderkast, Bergplaats, 4 Slaapk., Badk. (compl.), vaste Waschtafels, Gas, Electr., Waterleiding, Schuur, 675 c.A. grond, f 9750.-
Ook gemeubileerd te koop.
 Br. No. 220L Bur. v. d. Bl. Nobelstr. 20, Haag.

Geen moderne Medische Faculteit, zoo besloot Scheurer zijn onderhoud, moet Indië van bovenaf opgelegd. Zij moet langzaam, maar zeker groeien onder-op, uit de bestaande inrichtingen van medisch onderwijs, welke zich gaandeweg in die richting ontwikkelen. Hetgeen Indië thans en in de nabije toekomst op medisch gebied behoeft, is: Eenvoud wetenschap en mannen van de praktijk!....

Bezuiniging bij het Gevangeniswezen.

De versoering der voeding van de gevangenen, voor jaarlijks ruim 4 miljoen wordt besteed, heeft jaarlijksche bezuiniging opgeleverd van ongeveer 100.000. Het plan bestaat — zoo lezen wij in de *Locomotief* (26 Mei) — om door het aanleggen van groentetuinen zooals thans reeds in Malang geschiedt, deze uitgaven nog meer te beperken. Daar deze groentetuinen gestraften aangelegd en onderhouden zullen worden kunnen de uitgaven op een minimum worden beperkt. De gevangenis van Tangerang te Tanahtinggi, die paar honderd bouws tuingrond ter beschikking gekregen, zal in de toekomst de gevangenis van Glodok en Meester-Cornelis van tuinbouwproducten voorzien.

Met den bouw van de moderne gevangenis te Tangerang denkt men binnen 1½ jaar gereed te zijn. De bouwkosten kunnen zeer gering zijn, aangezien de zaamheden zooveel mogelijk door gestraften worden verricht, ook die van het raamwerk.

Met toepassing van de opgedane ondervindingen de gevangenen niet meer in slaapzalen verblijven worden, doch zullen zij voor den nacht een eigen slaapkamer krijgen. De slaapplek zal bestaan uit een zooveel gebruik door middel van oogen en haken gemaakt tusschen de celmuren te spannen.

In overweging wordt genomen om ten behoeve van de gevangenen, ook veeveelt te beoefenen, in die althans voldoende weigrunder ter beschikking te stellen.

Missie-arbeid op Bali. Zending onder de Chinezen.

De *Indische Crt.* (24 Mei) vernam, dat de Rooms-Katholieke kerk aan de Regeering vergunning heeft gevraagd om op het eiland Bali haar missiewerk te beginnen aanvangen.

Naar men zich herinnert, zou reeds een jaar of 15 geleden, toen de Indische Archipel ten behoeve van de verschillende zendingsgenootschappen gebieden werd verdeeld, ter vermindering van den veel voorkomenden naijver tusschen verschillende zendingsgenootschappen, die in eenzelfde gebied werkzaam waren, het eiland Bali aan de R. K. Missie toegewezen.

Het blad herinnert zich, dat reeds in 1920 de tolsche prefect van Timor, wijlen mgr. Noyon, het binnenlandsch bestuur op Bali besprekingen gevoerd over de mogelijkheid van oprichting van internaten, hospitalen en andere instituten, waardoor missie contact met de bevolking kan krijgen, en de aanstaande zendelingen van hun verblijf op zouden gebruik maken, om zich geheel in taal en in te werken.

De protestantsche zending heeft vroeger geen op Bali invloed te krijgen, echter zonder het succes. De zendeling Vroom is door zijn eenigen geling, een Baliër uit Mengwi, op een avond in Europeesche wijk in Singardja vermoord; kort op verliet de Utrechtsche zending Bali voor goed.

Aneta seint dd. 3 Juli uit Weltevreden, dat de lating van meer missie-arbeid op Bali stuit op een tegenstand in den Volksraad. Een desbetreffende motie van Raka (het eenige Balineesche lid in den Volksraad) spreekt zich uit voor het niet bevoorwaarden van godsdeinstige propaganda op Bali, de zaak stellen tot de najaarszitting en te bepalen, dat vóór geen enkele maatregel zal worden genomen, doch onderzoek zal worden ingesteld naar de stemming der bevolking op Bali.

Op Midden-Java leven ongeveer een 40.000 Christen. Er wordt in den laatsten tijd veel moeite gedaan om ook onder hen den zendingsarbeid goed te laten. Hollandsch-Chineesche scholen zijn er reeds. Geref. Kerk te Djokja heeft thans verder stappen gedaan. Ze heeft geschreven aan de Amerikaansche zendingsgenootschappen in China, ten einde zoo mogelijk een Chineesch Christenprediker naar Indië te doen komen en verder besloten in Indië voor haar rekening een Chineesch Christen tot prediker onder zijn landgenooten te doen opleiden. Tegenwoordig komen vele Chinese zendingsgenootschappen naar Indië. De bedoeling is reeds als Christenen naar Indië. De bedoeling — volgens het A. I. Dgbl. de Pr. Bode — om de Chinese

WASSCHERIJ „REINGOED”

Met speciale Afd. voor de behandeling van Fijn Gevoel
ANNA VAN BUERENSTRAAT 155-157
DEN HAAG - TEL. 71568
 Voor uiterst zorgvuldige behandeling van Uw Waschgoed wordt ingestaan. Behandeling van alle wollen en flanelen goederen systeem Jaeger.

Wenscht U een Zaak te koopen

Volge U ons systeem van onderzoek. Risico uitgesloten. **VERKOOPEN** dan vrage U eerst accountants-verslag. Rechts op deze wijze brengen wij geldgevers en geldnemers tot elkander.

Administratie kantoor „Mercurius” Soerabaia, bijkantoor Amsterdam, Keizersgracht 431, Tel. 36831, onder leiding van W. F. K. PIJPER, Indisch Accountant, lid te kl. N.I.A.V.A.

Christenkerken in Indië geheel afzonderlijk te organiseren.

De installatie van den regent van Batavia. Den 24en Mei had — aldus het Soer. Hbl. (26 Mei) — ten stadhuis te Batavia de installatie plaats van den regent van Batavia, raden Djajadiningrat. Na voorzetting van het benoemingsbesluit in het Nederlandsch Maleisch, had de beëdiging plaats. In zijn installatierede zeide de resident, dat de benoeming van den regent van Batavia een nieuw tijdperk inluidde in de regentschapsleden met den regent als voorzitter. De bestuurseenheid van Batavia was door verwaarloozing achteruit geraakt. De particuliere landerijen belemmerden de taak, doch ook die taak zou met haar zwaarte op de schouders van den regent worden gelegd. Men had behoefte aan een krachtig overheidsapparaat van Inlandschen bloede, die het volksbelang behartigt. Batavia met haar gecentraliseerden handel en scheepvaart, had andere belangen. De regering zocht daarom een man, die in de praktijk bewezen had voor afkomst, studie, aanleg en arbeid, ook in den volksraad, opgewassen te zijn tegen die taak.

Vervolgens spraken de regent van Poerwakaria, de gouverneur van Weltevreden, de burgemeester en de magistraten. De resident las een telegram van den gouverneur van Batavia.

Daarna beantwoordde de regent, mede namens den Inlandschen raad, de sprekers en herinnerde aan hoe moeilijk hem het scheiden van Noord-Batavia viel, waar hij bijna een kwart eeuw regent geweest was, waar hij vele vrienden had, ook onder de Inlandschen. De scheiding viel hem des te moeilijker, toen bleek, dat de overplaatsing niet door de overplaatste wijze werd beoordeeld. De regent mededeelde echter, dat hij daarvoor eerst gepolst werd door de directeur van B.B., reden waarom de overplaatsing beschouwt als een onderscheiding. Daarvoor hij de Regeering innig dankbaar is. Vervolgens bedankte de regent de sprekers ieder afzonderlijk. De regent zeide, dat hij bij de aanvaarding van zijn taak, zich de moeilijkheden niet ontveinst, doch gevoelt zich sterk in de overtuiging, dat hij den Inlandschen raad zal verkrijgen van den resident en van de andere ambtenaren. De regent eindigde met te zeggen: **„Het is mijn wens, dat de overplaatsing van den regent van Batavia een historisch moment, zal voor mij een oogenblik oogenblik blijven.”** Ten slotte werd het oogenblik met de handteekening bekrachtigd. Een foto werd gemaakt.

Rehabilitatie.

„Alg. Hbl.” (22 Apr.) besprak een beschouwing van de „Ind. Post” over het met verlof en pensioen van Indische ambtenaren, als regel in het begin van een maand, waardoor zij over die geheele maand een salaris ontvangen, zonder dat zij daar arbeid verrichten. Volgens de Java-Bode (28 Mei) gaf „Alg. Hbl.” hierbij een commentaar, die onjuist is. De bespreking van haar grief is door de „Ind. Post” niet bij vermeld, dat daar tegenover staat dat een ambtenaar, indien hij niet op den eersten der maand in functie heeft aanvaard, doch op den tweeden of derden, die volle maand voor niets mag werken, dan wel voor het verlofs- of non-activiteits-tractement, hetwelk hij op dat oogenblik geniet.

Radium in Indië.

„Bal. Nwsbl.” (30 en 31 Mei) bericht dat dr. Gisolf, de bekende petrograaf, die ten behoeve van den resident van het Mijnezen onderzoekingen van ertsen heeft gedaan, een voor Indië van zeer groot belang gesichte uit de verzameling van bedoelden dienst, welke sedert vele jaren in een schier vergeten hoekje van ondergebracht, heeft dr. Gisolf in een voor ijzer gehouden mineraal belangrijke radio-actieveit ontdekt. Een door prof. Clay te Bandoeng nader onderzoek heeft de bevindingen van dr. Gisolf bevestigd. Dit erts is afkomstig van Sumatra's maar het is nog niet met juistheid te zeggen waar de vindplaats er van ligt. De dienst van den mijnbouw zal nu trachten, hetzij in de oude archieven, hetzij door het instellen van een nieuw geologisch onderzoek, deze vindplaats op te sporen, waarna van deze nader profijt zal kunnen worden getrokken.

Een andere vondst van grooter belang werd eveneens deze dagen door dr. Gisolf gedaan. Reeds geruime tijd was het bekend geworden, dat de handelaars van West-Borneo voor de vervalsching hier gebruik maakten van een mineraal van een mooie goudgele kleur. Dit was gebleken bij het

DE BAS & Co., Bankiers

HEERENGRAGHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

:: Safe-Inrichting ::

voortgezet onderzoek naar het voorkomen van goud in die streken. Nu is dit mineraal door dr. Gisolf nader onderzocht en het bleek in hoofdzaak te bestaan uit monaziet, vroeger van groote waarde bij de bereiding van gloeikousjes en thans een belangrijke grondstof voor de radiumfabricage. Ook hiervan moet de vindplaats nog nader worden bepaald. Monaziet is een zeer gezocht mineraal voor de bereiding van mesothorium, dat eveneens radioactief is en de belangrijkheid van de gedane vondst laat zich het best door de volgende cijfers kenschetsen: In Brazilië, waar dit mineraal wordt aangetroffen, wordt het door den Amerikaanschen geologischen dienst reeds exploitabel beschouwd bij een voorkomen van een kwart procent, terwijl het in West-Borneo gevonden wasschingsproduct een gehalte van 99 procent heeft.

De onderzoekingen duren voort en het lijkt geen twijfel of de resultaten er van kunnen van zeer groot belang blijken te zijn voor Indië niet alleen, maar ook voor het geheele Verre Oosten.

De toekomst der Radio en de Buitengewesten.

Men heeft veel en vaak gesproken en geschreven over „het verlossen der binnenlanden en Buitengewesten uit hun isolement.” Men heeft plannen gesmeed voor luchtpostverbindingen, maar zij, die in de binnenlanden en speciaal zij, die in de Buitengewesten wonen, turen nog immer ver van de beschaving, op bergen of in moerassen, geduldig wachtend op den postlooper, die hun de brieven en couranten brengen, niet zelden slechts eenmaal per maand.

Het middel om hen dagelijks in rechtstreeksch contact te brengen met de buitenwereld bestaat, en het Persbureau Aneta — zoo bedoelt Aneta-Radio in een brochure, uitgegeven bij de opening van „Aneta-Radio” — is bereid de organisatie dier verbindingen op zich te nemen en er voor te zorgen, dat zij in stand gehouden worden.

Reeds werd bij de Regeering een concessie-aanvraag ingediend voor de oprichting van een Aneta-Radio-Broadcasting-station onder Regeeringstoezicht en in combinatie met Mainz en Co. en Radio-Holland (respectievelijk voor de verkoopsorganisatie en de technische verzorging). Wordt deze concessie verleend, dan stelt de Aneta-directie voor, met het Gouvernement van Ned-Indië een gemengd bedrijf te stichten en in het Aneta-huis een krachtig radiophonisch omroepstation te vestigen. De huidige stand der techniek laat toe, dit station zoo krachtig te maken, dat het geluid van de menselijke stem door ontvang-apparaten in het gansche gebied van den Archipel duidelijk verstaanbaar kan worden geproduceerd. Het luisterverbod moet worden opgeheven, maar dit behoeft geen bezwaar te zijn, aangezien door de vindingen van den jongsten tijd, o.a. den machinezender van den zoon van prof. Eindhoven, het telegraafgeheim toch afdoende is gewaarborgd.

Men koopt dan voor 100 à 300 gulden een compleet ontvang-apparaat en kan in de stad, maar ook op een suikerfabriek, op een thee-, koffie- of rubberonderneming, en in de diepste binnenlanden van Borneo, op tevoren vastgestelde uren luisterend, Aneta-Radio hooren oplezen: nieuwsberichten, telegrammen, beschouwingen uit de Indische bladne, koersen van den dag, enz. 's Middags brengt Aneta kunst en amusement. Men kan, met behulp van een luidspreker op zijn ontvang-apparaat, in Menado genieten van de concerten der Stafmuziek in den Bataviaschen Schouwburg en op de grens van Portugeesch Timor steppen op de dansmuziek in het hotel der Nederlanden. Aneta vraagt en krijgt toestemming een microfoon te plaatsen voor den troon in het Hertogspark; de eigen stem van den landvoogd, uitsprekend de openingsrede van den Volksraad, zal van Sabang tot N. Guinea gehoord kunnen worden.

De Delt. Crt. (4 Juni) acht het bovengenoemde voldoende om inderdaad de beteekenis van de radio-broadcasting ook, neen vooral voor Indië in het licht te stellen. Want wat daar als toekomstmogelijkheid genoemd wordt en wat alles nog wacht op een gewijzigde mentaliteit der Regeering tot opheffing van het luisterverbod, dat bestaat in andere landen reeds. In de Ver. Staten zijn op die manier zelfs reeds een paar miljoen luisteraars in verschillende lichamen georganiseerd. We zijn er aan gewend geraakt om in Indië een beetje na te komen, de omstandigheden leiden er soms toe. Maar wanneer nu de Regeering de hier ontwikkelde denkbeelden de hand zou willen bieden en daarvan een snelle uitvoering zou verzekeren, dan zouden we toch ook in Indië nog veel van die nieuwe technische mogelijkheden kunnen genieten. Ten voordeele van het land en zijn bevolking. Het woord is nu aan de Regeering.

● AMBTENAREN ●

(Rijk, Gemeente, Spoorweg, Onderwijzers etc.)
voorschotten ook zonder borg
Br. met postz. v. ontw. Zuider-Credietbank, Afd. 263, Mauritsweg 3, Rotterdam.

NEDERLANDSCHE HANDEL - MAATSCHAPPIJ

Gestort Kapitaal / 80,000,000.
Statutaire Reserve - 20,045,032.
Buitengewone Reserve - 22,660,000.

Hoofdkantoor: AMSTERDAM,
Agentschappen te ROTTERDAM en 'S-GRAVENHAGE.

Vestigingen in Nederlandsch-Indië,
Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten
Incasseringen en Financieringen.
Schriftelijke en Telegrafische Credieten.
Reiscredietbrieven.
Deposito's.
Rekeningen-Courant.
Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken.

BESCHIKBAAR.

De nieuwste mode

WHIPCORD
naar maat
f 84.-

C. H. ERNENS
VALERIUSSTRAAT, DEN HAAG
hoek Danekerstraat
TELEPH. 34836

Vraagt onze
uitgebreide **STALENCOLLECTIE**
Uitgebreide collectie
HEERENMODE-ARTIKELN

BESCHIKBAAR.

Wanneer U

PERIODIEKEN

wilt uitgeven, wend U dan tot ons. Wij zijn daarvoor speciaal ingericht en kunnen derhalve voor

goede en tijdige aflevering

zorg dragen. Desgewenscht verzorgen wij voor U de

Administratie en Expeditie

Onze rotatiepersen staan gereed voor uw **grote oplagen**, onze prima snelpersen voor die tijdschriften, waarbij het vooral op **kunstdruk** aankomt

N.V. Drukkerij Ten Hagen
Nobelstr. 20, Den Haag, Tel. 11987*

ROTTERDAMSCH LLOYD
Directie: WM. RUYS & ZONEN - ROTTERDAM

Geregelde MAIL- en PASSAGIERSDIENST
van ROTTERDAM naar NEDERLANDSCH-INDIË met
aanstluiting naar alle havens in den IND.-ARCHIPEL

LUXEUS INGERICHTE MAILBOOTEN, alle voorzien
van draadloze telegrafie en onderwater-kloksignaal.

Heeren- en Dameskleeding naar Maat

Billijke Prijzen Prima Stoffen Eerste Snit

Gelegenheid tot Abonneeren

AANBEVELEND,

WILLEM VAN HOUT

MOLENSTRAAT 47B TEL. 12324

BESCHIKBAAR.

ARBEIDSBEURS VOOR DEN OUD-IND. MILITAIR

Gevestigd te NIJMEGEN

Oude Varkensmarkt 41-43 Telefoon 1867

Geopend van 9-12 v.m. en van 2-4 uur n.m.
Zaterdag na 12 uur gesloten.

Directeur: A. VAN BOXTEL.

Correspondentschappen in vele plaatsen.

Correspondentschap te

AMSTERDAM, J. van Loggem, Cilliersstraat 30.
DEN HAAG, G. J. L. Verhoeven, Valkenboschkade 34.
ROTTERDAM, J. F. Ferwerda, Calandstraat 24a.
ARNHEM, G. J. Hoefink, Emmastraat 58.

N.N. Werkgevers!

Bovengenoemde Beurs stelt zich ten doel Oud-Indische Militairen aan den arbeid te helpen.

Zij is nagenoeg te allen tijde in staat om degelijke Oud-Indische Militairen beschikbaar te stellen voor verschillende betrekkingen, als bijvoorbeeld:

Boekhouder, Kantoorbediende, Concierge, Huisbewaarder, Portier, Fabrieksopzichter en -waker, Jachtopziener, Magazijnmeester, Magazijnknecht, Wissellooper, Ploegbaas, Depôthouder, Huisknecht, Hulpmonteur, Stoker Centrale Verwarming, Knecht van de Apotheek en ander personeel voor Zieken- en Weeshuizen, waaronder ook gediplomeerde Verplegers, Controleurs en Wakers voor den Nachtveiligheidsdienst, Telegrafisten en Telefonisten, Koks, enz., waaronder geschoold Personeel.

De personen zijn allen vrij van militaire plichten. Gaarne houdt zij zich aanbevolen voor Uwe aanvragen om personeel, zowel hier te lande als in Ned. Oost- en West-Indië.

LEDEN VAN DE VER. „OOST EN WEST”

hebben op vertoon van hun Lidmaatschapskaart toegang tot de Clublokale Restaurant en Leeszaal van de Amsterdamsche Burgerwacht, Singel, hoek Vijzelstraat Amsterdam.

Zij kunnen er elken Maandagmiddag tusschen 12 en 2 uur Bestuursleden van de Afdeling Amsterdam der Vereeniging Oost en West aantreffen.

J. E. VAN VEEN 's-GRAVENHAGE, Tel. 52983

Van Hoornbeekstraat No. 61

Eerste klas Schoenmakerij
... en Reparatie-Inrichting ...

Extra bewerking voor ABNORMALE EN GEVOELIGE VOETEN.

UIT DE INLANDSCHE PERS.

Het toepassen van de rotanstraf in de gevangenis ter hoofdplaats Bandoeng (Java).

In de „Sinar Hindia” van 25 Februari 1924 is eene opvallende mededeeling opgenomen, welke betrekking heeft op het toepassen van de rotanstraf in de gevangenis te Bandoeng.

Het is n.l. ook daar, reeds sedert vele jaren, de gewoonte, om aan de familieleden van de opgesloten in de gevangenis, te vergunnen hen des Zondags te bezoeken, op welken dag gewoonlijk geen arbeid wordt gepresteerd.

Familieleden, ouders en kennissen maken van die milde bepaling veel gebruik en dat geldt zoowel de preventieve als de reeds tot straf veroordeelde gevangenen.

Het bezoek mag evenwel niet langer duren dan 2 uren.

Die regeling bestaat, zooals gezegd, reeds langen tijd en heeft altijd goed voldaan.

Nimmer hoorde men lawaai van de zijde der opgesloten en de bezoekers gedroegen zich behoorlijk.

Zij konden eenige oogenblikken de familiebelangen (?) en ook andere onderwerpen bespreken en brachten dan verschillende eetwaren mede, die voor de opgesloten groter waarde hadden dan goud voor anderen.

Binnen het ommuurde erf en onder het afdak van het lokaal had de ontmoeting plaats, onder toezicht van de wachtgebende soldaten en het in dienst zijnde gevangenispersoneel, terwijl bij het binnentreden in de gevangenis, de bezoekers aan den lijve en de medegebrachte geschenken streng werden onderzocht.

Volgens het medegedeelde bericht werd op Zondag 17 Februari 1924, op bevel van hooger autoriteit, plotseling een einde gemaakt aan de boven beschreven regeling en bepaald dat de bezoekers niet meer binnen de gevangenis werden toegelaten doch door de getraliede groote tuindeur met de opgesloten konden spreken of hen konden zien.

Aangezien van te voren niemand was gewaarschuwd en de onaangename verandering dus plotseling plaats vond, geraakten de veroordeelden, zoowel als de voorloopig aangehouden, in eene opgewonden stemming en begonnen hard te schreeuwen, zoodat de militaire wacht de bajonet op het geweer stak en op die wijze wilde trachten aan de opgewonden ontzag in te boezemen.

Deze lieten zich echter geen vrees aanjagen en volhardden in hunne onrustige en rumoerige houding.

Ten 12 ure 's middags verscheen de Controleur ter plaatse, die, zonder eenig onderzoek in te stellen naar de belhamels of zender hen iets te vragen, een 14-tal hunner uit de verschillende lokalen liet halen. Hij liet hen aantreden in den tuin van de gevangenis en toen werden hun 5, 6 tot 10 rotanslagen toegediend, terwijl 2 hunner in de hoesen werden geslagen en in de strafkamer werden gebracht.

Tot zoover het bericht, waarin geen melding is gemaakt van de motieven, welke aan het Bestuur aanleiding hebben gegeven om de verandering uit te voeren.

Toch zou dit zeer gewenscht zijn geweest, waar het voldoende algemeen bekend is, dat in de praktijk, de bezoekers ook wel minder gewenschte afspraken maken en met de geschenken ook wel clandestiene waar binnen de gevangenis brengen.

De Redactie van de Sinar Hindia weet de motieven evenmin te noemen en dat is de reden waarom zij aan hooger autoriteit verzoekt een onderzoek in te stellen en hare beslissing openlijk bekend te maken.

Zij doet daarbij in de eerste plaats de vraag of de Regeering instemt met de kastijdende handelingen van de gevangenisambtenaren in den vorm van rotanslagen aan de gedetineerden en of daarvoor geen voorafgaand onderzoek noodig was.

Voorts of die straf op preventieve gevangenen mag worden toegepast, of het niet raadzaam is bij het maken van veranderingen de belanghebbenden daarvan te voren op de hoogte te brengen; of een geneesheer aanwezig was tijdens de executie en welke motieven verder aanleiding hebben gegeven tot de verandering waarvan hier sprake is. De Redactie acht het waarschijnlijk dat de beantwoording dier vragen ligt op het terrein van den Inspecteur van het gevangeniswezen, doch is tevens van meening dat het noodzakelijk is dat hooger autoriteit in deze aangelegenheid een woord medespreekt.

WISBRUN & LIFFMANN

Veenestraat 35-37 - Tel. 12593 - Den Haag

DAMES MODEARTIKELEN.
ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
ALLE SOORTEN GARNERINGEN, ENZ.

BALARTIKELEN.

HET ZUID - DEN HAAG

Groenmarkt 37 Telefoon 12324

SALON ORKEST onder leiding van
Mr. CHARLES NOWAK
Plaatsverv. v. HANS SCHULTZER

Avond-Concert van 8.30 tot 12.00

Haar inziens heeft de bevolking het recht te welke beslissing genomen wordt.

UIT DE CHINEESCHE PERS.

Dr. Sun Yat Sen aan het woord als leider van Nationaal Congres van de Young Men Chinese Association te Canton (Zuid-China).

IV.

De spreker verklaarde vervolgens voor de toekomst al zijne hoop te hebben gevestigd op den steun de Association geven zou en hoopte niet alleen besprekingen over de talrijke te behandelen werpen zich niet zouden bewegen op het terrein nuttelooze banaliteiten, doch ook, dat men, na van het congres, geene onverschilligheid aan de zou leggen.

De Association werd tevens herinnerd aan de gelijkheid dat, als zij op practisch terrein uitging af aan het door haar gestelde ideaal van volheffing, zij den grootsten dienst aan het land bewijzen.

De dertigjarige bemoeienis met de revolutionaire beweging in China, gaven hem, spreker, het recht zeggen, dat de Association, die nu reeds meer dan jaren bestond, daartoe in staat was.

Al waren de verkregen uitkomsten in de afgelopen jaren voor haar niet altijd even schitterend gebleven, toch was het nu nog niet te laat om hulp te verzoeken, zelfs kon men zeggen dat de tegenwoordige omstandigheden daarvoor gunstig zijn, nu de tijden en al zijn veranderd.

Evenals de vroegere transportmiddelen in de den hadden plaats gemaakt voor de snellere, voertuigen, waardoor men veel gemakkelijker vóór de revolutie tal van plaatsen kan bereiken, zal ook de hulpverstrekking van de Association tegenwoordigen tijd veel gemakkelijker dan vroeger goede uitkomsten opleveren.

Het is door de samenwerking van de verschillende provincies met de revolutionaire actie van de Kok Bien Tong groep gelukt de Ewan Tjing D. omver te werpen, doch tevens is het gelukt, kwaadaardige aanhang der Dynastie, in den vorm van ambtelijke en militaire groepen, niet is worden opgeruimd.

Dientengevolge bestaat in China slechts een revolutionaire naam en heeft het werk der Kok Bien Tong niet die uitkomsten opgeleverd, welke men had verwacht.

Behalve de provincies Soe Tihwan, Oh-Lan, tang en Kwisai, van wier stemming de Kok Bien Tong groep zeker is, sturen andere provincies ook haar hoofdbeginsel aan.

Uit een ander oogpunt kan men zeggen, dat het dat de Kok Bien Tong-groep geen succes had, haar beginsel nooit heeft gefaald.

Het betrekkelijk gering succes spruit voort uit het feit, dat het grootste gedeelte van het Chineesch volk nog niet begrijpt wat men met eene republiek hoofdzakelijk tengevolge van de gebrekkige propaganda, welke daarvoor is gemaakt.

En ware het dat de Kok Bien Tong-groep over een organisatie had beschikt als die van de tegenwoordige Association, die in al de 22 provincien van hare beginselen aan de jeugd bijbrengt, dan had de groep zonder twijfel, bij een beter begrip van het volk van wat een republiek beteekent, zeer zeker eerder den dank van het volk in ontvangst kunnen nemen.

Het is door die propaganda, dat de Association zulk eene groote hulp aan het land kan geven. Het begin van de Chineesche revolutionaire beweging is ontstaan te Tokio in Japan.

Het aantal revolutionairen was toen maar kleiner, grooter dan 10.000, die opricht meenden China eene omverwerping van de oude toestanden te kunnen redden.

Van uit Tokio vertrokken zij naar de verschillende Chinese provincies voor het maken van propaganda voor de idealen der Kok Bien Tong-groep.

De moedige geest bij die propagandisten maakte van slachtoffers, doch toen de revolutionaire beweging van Boe Tjihang eenmaal wapperde, viel niet lang ook de keizerlijke dynastie.

Tengevolge van het vallen van zoovele slachtoffers, verminderde ook geleidelijk het aantal revolutionaire leiders, dat zich slechts tot eenige zonen bepaalt.

Zeebaboe's en Jongere beschikbaar.

Te bevragen in „PERSINGGAH”

Advies-Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Beeldv. v. Boetzelaerlaan 2 - Tel. 500

Vleeschhouwerij en Spekslagerij
annex Fijne Vleeschwaren
 Bankertstraat 62 hoek 2de Sweelinckstraat
DEN HAAG - TEL. 35975

Levert uitsluitend eerste kwaliteit
 RUND-, KALFS- en VARKENSVLEESCH
 tegen sterk concurrerende prijzen.
 Aanbevelend: C. D. WESTPHAL.

JOSEPH RIEP - DEN HAAG
 RUIWSTRAAT 83
 Gediplomeerd Coupeur-Kleedmaker
 Vanaf 8 April 1905—24 Nov. 1923 werkzaam
 geweest bij de Fa C. H. KUHNE & ZN, Den Haag

Damestailleurs, Sport-, Rij-, Amazonekleding
 Heeren Rok-, Smoking-, Jaquet-,
 Colbertcostumes en Fijne Pelswaren.

ADI-POESTAKA
 Boekhandel en Uitgevers-Mij.
 L. v. Meerderv. 332 - Den Haag
 Tel. 35611.

Hoofddepot van de uitgaven van het
 „Java-Instituut” en van „De Commissie voor
 de Volkslectuur” te Weltevreden.
 Levering van alle Boeken op elk gebied, ook
 Buitenlandsche Uitgaven.
 Speciaal zijn we goed gesorteerd in
 Oostersche Werken.

Bij alle Boekhandelaren en bij de Uitgeefster.

**Tempel en Paleis in
 Hindoestan**

door MAURITS WAGENVOORT.

Met 25 Illustraties. Prijs: f 3.20.

Dit werkje bevat o.a. reproducties van Etsen van
 Nieuwenkamp en geeft den lezer een denkbeeld van
 de grootsche bouwkunst van Hindoes, Dravidiërs en
 Mohammedanen in Voor-Indië.

De Javaansche Danskunst

door TH. B. VAN LELYVELD.

Met 38 Illustraties. Prijs: f 3.20.

De schrijver, die op Java in kringen van Inlandsche
 grooten heeft verkeerd, is de eerste, die ons op syste-
 matische wijze in het wezen der Javaansche danskunst
 inleidt.

Het werk wordt o.a. verlucht door opnamen van
 Mevrouw Linda Bandara aan de dans- en muziekschool
 te Jogjakarta, genaamd: „Krido-Besko-Wiromo”, waar-
 door de lezer o.a. op aanschouwelijke wijze kennis
 maakt met de elementaire bewegingen van den Javaan-
 schen dans.

**De Geur van Moeders
 Haarwring**

door NOTO SOEROTO.

2E DRUK.

Prijs f 3.75.

Uit de Persbeoordeelingen:

„. . . Hier ligt een bundel Nederlandsche verzen
 van een Javaanschen dichter voor ons, wiens poëzie
 ons dwingt ze met die van onze grootste poëten te
 vergelijken. Dat is iets, wat mij boeit en onweerstaan-
 baar tot mediteeren brengt. Een boek van groot gevoel
 en hooge beschaving. Een dichter, die niet van de
 dingen, maar van hun innerlijke wezen zingt!”

JOHAN KONING in „Weekblad voor Indië”.

„. . . Hoe devoot en hoe vol blijde ontroering
 zijn de gedichten, waarin Noto Soeroto zijn moeder
 bezingt, een hulde, sterker en dieper dan het liefde-
 lied van den minnaar, omdat ze zuiverder is en niet
 eischt of aïsmeekt, maar slechts dankt en bidt en
 vereert . . . De schoonheid van zijn vaderland en
 de monumenten van de beschaving van zijn heet-
 geliefd volk brengen den dichter tot geestdrift en het
 lied rijst uit zijn ziel . . .”

PETER V. ARKEL in „Nieuws van den Dag
 van Ned.-Indië”.

Wij men de maatschappelijke samenleving in China
 verbeteren, dan kan dit geschieden langs twee wegen,
 door afbreken van bestaande en het opbouwen
 van nieuwe toestanden.
 Aan het afbreken nam de Kok Bien Tong-groep een
 belangrijk aandeel, doch van den noodzakelijken op-
 bouw in democratischen zin is niet veel te bespeuren.
 Alleen kan men zeggen, dat, sedert het bestaan der
 Chinese republiek, het land aan het volk behoort
 dat de vroegere ambtelijke en militaire partijen
 steeds liet gezag in handen hebben.
 Niet alleen dat het volk niets te zeggen heeft, doch
 dagelijksche bedreiging van in oorlog te worden
 verzeeld schept ongewenschte verdeeldheid en on-
 zekerheid.
 Artikel 1 van de nieuwe Chinese Grondwet
 wijst voor, dat de soevereine rechten van de Chi-
 nese republiek berusten bij het geheele Chinese
 volk, eene bepaling welke werd overgenomen uit de
 Grondwet, welke destijds te Nanking werd
 aangenomen.
 In de werkelijkheid neemt men bij de toepassing
 van het beginsel echter waar, dat slechts de wil van
 de Kwoen en Go Pwee Hoe wordt gevolgd, daarbij
 geholpen door de vroegere ambtenaren van de afge-
 gane keizerlijke dynastie.
 Het Chinese volk bestuurt zichzelf niet; dat ge-
 schiedt door de politieke en militaire partijen.
 Zoolang het volk zijn eigen gezag niet in handen
 heeft, kan van geen democratisch bestuur sprake zijn.
 De Kok Bien Tong-groep heeft zich thans verzameld
 in de provincie Kwitang en volgt daar de gevechten
 van de militaire partij, die het volk naar willekeur
 bestuurt.
 Die militaire partij houdt reeds meer dan 10 jaren
 democratisch beginsel in Kwitang tegen.
 Zij wordt door de Kok Bien Tong-groep bestreden,
 zoodat tot vijandelijke botsingen aanleiding geeft,
 welke strijd nog vele offers vragen zal.
 Om de tegenwoordige moeilijke toestanden zullen
 wij om in de toekomst door betere te worden ver-
 vangen.
 Een groot gedeelte van het volk en vele vroegere
 landsdienaren, die de vernedering door de
 gekleede en goed gevoede bestuurders gadeslaan,
 de tegenwoordige toestanden haan en willen zich geestelijk niet
 laten inspannen.
 De spreker acht dit eene groote fout, omdat een wer-
 kelijk democratisch bestuur, zoodat zijne groep ver-
 eischt, dat alle onderdanen met eigen krachten
 vooruitgang regelen, overeenkomstig de behoeften
 van de streken, waarin zij wonen.

(Wordt vervolgd.)

Literatuur-Overzicht.

De Indische Gids.

De Gids No. 7. De beteekenis van luchtstrijdkrachten
 voor de verdediging van N.-I., door J. J. van Santen.
 Kol. Onderwijscongres (vervolg), door C. Lekker-
 veldt.
 J. J. van Bolhuis. Onder de vele vaste rubrieken zijn
 vooral te vermelden een bespreking der „Overzichten
 van de kassen der zelfbesturende landschappen” van de
 heer H. J. Grijzen, en een van dr. Charles
 van Deventer's „Grepn uit de historie der chemie”
 van de hand van dr. H. J. Prins.

Algemeen Landbouwweekblad.

De Gids No. 48. Rubberkoorts in Djambi en de Fiscus
 van dr. R. Broersma. Landbouwvoorlichtingdienst.
 Mededeelingen der regeering omtrent enkele onder-
 zoeke van algemeen belang. De Dierenwereld uit des
 dichters naaste Omgeving. Aretotis grandis, door J. A.
 van der Horst. Radio XVII.

De Indische Verlofganger.

De Gids No. 46. Request Vereniging Lokale Ambtenaren
 van den Minister van Koloniën hoofdzakelijk ter zake
 van de onvoldoende wachtgeldregelingen.

Tectona.

De Gids, afl. 4. Een bureau voor den verkoop van
 landschappen in N.-I., door ir. A. Groothoff.
 Landbouw en houwhandel, door J. P. Menger. Een en
 ander over het begroeiingsstadium van N. Sumatra en
 over het voorkomen van den Pinus Merkusii, door A.
 van der Horst. Pinus Merkusii Jungh, door W. C. R. Schepper.
 Mededeelingen over P.M., in verband met de mogelijk-

heid van het vestigen van een terpentijn- en hars-
 industrie in N.-I., door C. Brandts Buys. Jaarverslag en
 statistiek, door W. Zwart.

Overzicht van de Inlandsche en Maleisch-Chin. pers.
 1924 No. 22 loopt tot 31 Mei.

In- en Uitvoer. Handels Economisch Weekblad.

9e Jrg. No. 27 heeft een artikel: Vooruitzichten van
 den suikerroofigst in 1924, van dr. H. C. Prinsen Geerligts,
 het heeft betrekking op de wereldoofigst van beetwortel-
 suiker.

Nederl.-Indië, Oud en Nieuw. (Geill.)

9e Jg. afl. 3. Herinneringen aan een reis door Engelsch
 Indië, door W. O. J. Nieuwenkamp (vervolg). Aan-
 teekeningen bij reisschetsen, door dr. H. P. Berlage.
 Japansch priesterbeeld met bijschrift van H. P. Bremmer.
 De mislukte theologische student, een Soendaneesche
 vertelling door prof. T. J. Bezemer (vervolg).

Koloniaal Tijdschrift.

13e Jg. No. 4. De Bataks als exploitanten van hun
 eigen gebied, door dr. C. W. Janssen. Communistische
 woelingen (een stuk geschiedenis van de residentie
 Ternate), door L. Tip. Geen pleidooi voor ondernemers-
 belangen? door dr. P. Endt (II, slot volgt). Een Gro-
 ningner jurist in Indië, door S. Kalf.

In Ballsche splinters bespreekt de heer H. T. Damsté
 o.a. de discussie in het Koloniaal Weekblad van 22 Mei
 gevoerd tusschen de heeren B. J. Haga en P. A. J.
 Moojen, in verband met de slooping van een zeer bij-
 zondere poort van den tempel van Batoer.

Zendingsperiodieken.

De Banier, 16e jg. No. 20. De Regeering der Dooden
 in Posso, en het Evangelie. II, door Alb. C. Kruyt.
 Alcohol in de tropen, naar een artikel van mevr. M. M.
 Havelaar—van Beeck Calkoen.

No. 21. De Regeering der Dooden in Posso, en het
 Evangelie (slot). Zending en Politiek.

De Java-Post, 22e jg. No. 22. Rondzendschrijven
 van Mgr. A. P. F. van Velsen, bij gelegenheid van zijn
 bisschopswijding. In memoriam Révérende Mère Augusti-
 tine in Noordwijk (Batavia).

Jaarverslagen.

Borneo Sumatra Handel Mij.
 De Handelsvereniging te Medan.
 Koninklijk Magnetisch en Meteorologisch Observato-
 rium te Batavia.
 Nederlandsche Handel-Mij.

BOEKAANKONDIGING.

The Bombay city police, 1672—1916. S. M. Edwardes.
 (Humphrey Milford, Oxford University Press, London,
 Bombay).

Bij de Uitgevers-Maatschappij „Elsevier” verschenen
 de volgende werken: Van Jörgen Falk Rönne „Roode
 rozen van 't geluk” en de vertaling van G. J. Risse-
 lada-Garrer, van Hans Sterneder: De Boerenstudent,
 dat reeds grooten opgang maakte. J. F. Rönne aan te
 bevelen mag wel overbodig heeten, maar een bijzondere
 aanbeveling verdient De Boerenstudent, dat iedereen
 moet lezen; het is literatuur van de beste soort.

Suriname.

Men schrijft uit Albina (aan de Marowijne) aan „De
 West”:

„De districts-commissaris, de heer Weyne, is druk
 bezig om met gestraften een weg aan te leggen van
 Albina naar Wanemofa aan de Coermotibo. Men hoopt
 dezen weg geschikt te kunnen maken voor motorverkeer,
 waardoor via Cottica een binnenverbinding met Albina
 zou zijn tot stand gebracht, die den zeedienst naar
 Marowijne overbodig zou maken.

Het grootste gedeelte van den weg is reeds open-
 gekapt, namelijk 25 kilometer. De breedte van den weg
 bedraagt 20 meters. Aan beide kanten van den weg zullen
 treuzen gedolven worden, voor afvoer van het water. Het
 werk ondervindt vertraging door eenige heuvels en
 zwampen, die men zooveel mogelijk tracht om te
 trekken.”

Verscheidene jaren geleden is dezelfde weg open-
 gekapt; daar er geen gebruik van gemaakt werd is hij
 waarschijnlijk geheel dichtgegroeid. In het oerwoud is
 dat een kwestie van eenige maanden. Wordt de nieuwe

DE NIEUWE ZAAK
 in Kristal, Porselein, Glas en Luxe Gebruiksartikelen
 van W. KÖNIG is gevestigd
Valeriusstraat hoek Dunklerstraat
 Telefoon 33459.
 Verpakking voor Indië onder garantie tegen breuk.
 Het „Winkeltje” Prinsestraat 92 blijft bestaan.

N. LOEB, Noordeinde 107-109
 TEL. 13149
 DEN HAAG OPGERICHT 1882

Levert op **afbetaling**:
KLEEDING voor Heeren, Dames en Kinderen
MEUBELN, BEDDEN, TAPIJEN, Gordijnen
 Complete Woning-Inrichtingen
 Phonographs - Rijkwielen - Kachels - Lampen - enz. enz.

Bij uw bezoek aan
BRUSSEL, OSTENDE of BLANKENBERGHE,
 bemerkt U, dat Uw kleederen gekreukt, gevlekt of
 geschaurd zijn.

U kunt ze moeilijk missen. Geen nood
Wij Reinigen en Persen Uw Kleding
terwijl gij slaapt!

THE AMERICAN EXPRESS CLEANERS AND TAILORS
 hebben eigen ateliers te

BRUSSEL, OSTENDE, BLANKENBERGHE,
 Palace Hotel 39 rue Royale Hotel Excelsior
 Astoria Hotel Royal Palace Hotel Belle Vue
 Grand Hotel rue de la Limite Grand Hotel

Onverschillig waar U logeert, wij Stoomen (binnen 24 uren)
 Reinigen, Verven, Repareeren, Keeren, Plisseeren, Stoppen
 (American Stoppage) alles zoo vlug en zoo goedkoop,
 dat wij reeds vele Hollanders onder onze trouwste Cliën-
 tèle mogen rekenen.

Indien Uw verblijf zoo kort is, dat Gij in een der boven-
 genoemde plaatsen niet overnacht, dan reinigen en persen
 wij Uw kleding,

terwijl gij Uw courant leest of even een
 brief schrijft.

American Express Cleaners & Tailors

Prop.: M. ANDRÉ,

4 rue Grétry, BRUSSEL

(eerste Zijstraat rechts op den Boulevard komende van
 de Place Brouckère).

AÇOKA

Drama in vier bedrijven door G. GONGGRIJP
 Bandversiering van SOERJOWINOTO
 Prijs ingenaaid f 3.40 Gebonden f 4.90
 Verkrijgbaar bij alle Boekhandelaren
 en bij de Uitgeefster

Uit de persbeoordelingen:

„... Het Nederlandsche volk zou zichzelf te kort doen,
 indien het Açoka niet vasthield en het tot zijn blijvend
 bezit maakte als een zijner uitnemende scheppingen”.

S (L. J. M. Feber in *De Maasbode*).

„... De brandende vragen van onzen tijd hebben
 grooten invloed op het werk uitgeoefend, en menige
 gedachte uit het Açoka-drama, de hoofdlijn niet het
 minst, loopt parallel aan de stroomingen, die in het
 geestelijke leven van onze dagen aandacht eischen.
 Deze Açoka-figuur is een mensch. Een mensch, bewogen
 door machtige driften, ontroerd door diepe en smartelijke
 gevoelens, aangeraakt door verheven wijsheid”.

(Herman Middendorp in *De Nieuwe Gids*)

„... Hier is al dadelijk de distinctie, die wij op het
 toneel zoo ongaarne missen. Açoka, de hoofdfiguur,
 is een menselijke koning — ware hij in onzen tijd
 geboren, men zou hem wellicht voorzitter van den
 Volkenbond hebben gemaakt — doch hij is geenszins
 een gekroond democraat of president van de republiek.
 Hij blijft — eere den schrijver — Majesteit, in den besten
 zin”.

(Top Naeff in *De Amsterdammer*)

„... De groote rijkdom van dit werk ligt in zijn
 idealiteit; de geestelijke ontroering is een adel er van.
 Als men bij dit werk vergelijk al hetgeen gemeenlijk
 voor Nederlandsch toneelwerk doorgaat, dan voelt
 men direct welk een hooge vlucht de heer Gonggrijp
 heeft genomen”.

(Johan Koning in *De Hollandsche Revue*).

Uitgave van „Adi Poestaka”

Boekhandel en Uitgeversmaatschappij

Laan v. Meerderv. 832 - Den Haag - Tel. 35611

„Hollandia” Drogisterij
 2e Sweelinckstraat 199 - Den Haag
 bij het Stadhoudersplein

Voor Duinoord 't geschiktste adres
 voor Uw Chemicaliën, Verbandstoffen, Spe-
 cialiteits-geneesmiddelen, enz.

weg niet onderhouden en gebruikt, dan zal hij spoedig
 hetzelfde lot ondergaan.

In de jaarvergadering van het Algemeen Nederlandsch
 Verbond in Suriname heeft de ingenieur van Hasselt een
 interessante vergelijking van Oost en West gegeven.

Het slot daarvan ontleenen wij aan „De West”:

„Indië is dus veel meer gezegend in elk opzicht. Doch
 wat Indië mist, en Suriname in zoo rijke mate bezit:
 dat is het uitgesproken Hollandsche karakter van het
 land door de wijde vergezichten en de prachtige rivieren,
 de watergangen, de sluisjes, de oud-Hollandsche huizen,
 de krachtige, frissche zeewind. En dan door de taal, wel-
 haast algemeen verstaan, en grotendeels gesproken; de
 overal voorkomende kerkspitsen, het Christelijk karakter
 van het land, en de groote liefde tot het Vorstenhuis.
 Dat maakt het leven hier zoo goed: dat geeft niet 't
 hopeloos vreemd- en ver-van-huis voelen, verzonken in
 een vreemd en onderworpen ras als daarginds — dat is,
 misschien wat Suriname heeft doen aanspraak maken
 op den naam van 12de provincie. Zijn de onderscheiden
 met Holland noodzakelijker wijze groot: als Hollander,
 die zijn land lief heeft, is men hier thuis, veel meer dan
 daarginds, in dat in menig opzicht zooveel schonere
 Insulinde.

In Soemedang, op den Aloon Aloon, staat 't borstbeeld
 van de Koningin, geschenk van een Javaan, van den in
 Arabië gestorven Pangeran. Het is het eenige nog be-
 kendte reliefsbeeld van eenig lid van ons Vorstenhuis op
 een publieke plaats.

In het zoo oneindig veel kleinere Suriname, met een
 500e van het inwonertal, heeft men de Koningin een
 ten voeten uit in steen gehouden monument als blijvend
 huldebeton opgericht. Niettegenstaande de nood hier
 zoo hoog geklommen is.

Deze daad is een beeld van het karakter van het land-
 trouw aan Holland en zijn Vorstenhuis. En deze fundam-
 mentele deugd kan men bij het memorereen der vele
 ondeugden, daarginds in Holland wel nimmer vergeten.
 Moge voor dit schoone land weldra eene betere toe-
 komst worden ingeluid.”

Nog een andere interessante beschouwing over
 Suriname vonden wij in „De West”, n.l. van de hand van
 Jhr. Mr. Stoop van Strijen. „De West” schrijft boven het
 artikel „Een verrassing”. En dat is het inderdaad. Onze
 ruimte laat niet toe ook aan onze lezers die verrassing
 aan te bieden. Het is te hopen dat „De West-Indische
 Gids” het interessante artikel in zijn rubriek „uit de
 pers” overneemt.

In ons nummer van 26 Juni ontleenden wij eenige
 belangrijke beschouwingen aan het verslag van de
 Surinaamsche Bank over 1923. Wij laten hier nog deze
 aanhaling daartuit volgen:

Na met cijfers den droevigen economischen toestand te
 hebben blootgelegd, gaat de hoofddirecteur aldus voort:
 „En toch, niettegenstaande dit alles, zou ik meenen
 eene eenzijdige voorstelling van zaken te geven, als ik
 het bij het bovenstaande liet. Telkens komt bij mij, als
 ik de kolonie bezoek met mijne nu bijkans dertigjarige
 ervaring, het door een Fransch schrijver indertijd uit-
 gesproken woord, eenigszins gewijzigd, voor den geest:
 De zieke, dien gij reeds dood waant, maakt het vrij wel.
 En, merkwaardig genoeg, dien indruk ontvangt menig
 onbevooroordeeld bezoeker van de kolonie.

Het is alsof de kolonie, niettegenstaande alle elkander
 opvolgende rampen, die haar in de laatste 20 jaren ge-
 troffen hebben, zich staande wil houden tot op het
 oogenblik, dat het Moederland zich bewust zal worden
 van de mogelijkheden, die zijne volkplaatsing in het
 Westen biedt, en zich zal aangorden om de exploitatie
 met sterke hand aan te vatten.

Met bewondering zie ik dikwijls naar al die menschen,
 die in de kolonie moeite doen om staande te blijven en
 voortdurend wijzen op allerlei, dat op exploitatie wacht.
 Zij hebben een onverwoestbaar geloof, dat van Neder-
 land, en niet van een ander land, ten slotte de helpende
 hand, niet met een aalmoes, maar met werkkapitaal,
 komen moet en komen zal.

Het algemeene aanzien van de stad Paramaribo, de
 trekpleister voor alle inwoners der kolonie, is in de
 laatste jaren beslist vooruitgegaan. De hoofdwegen,
 waarlangs auto's voorbijsnellen en fietsers en wandelaars
 zich bewegen, zijn in orde en de woningen zien er
 onderhouden uit. Buitenwijken hebben zich gevormd, die
 den indruk geven van aangename, rustige bevolkings-
 centra.

Er zijn groote gedeelten, temidden van den kolonialen

Maison H. HOEK - Den Haag
OBRECHTSTRAAT 295

Heeren- en Dameskleermaker

Atelier voor Repareeren, Keeren
 en Moderniseeren van alle Kleeren

Billijke Prijzen & Prima Stoffen

HEEREN MODE ARTIKEL
G. DE VRIES - REINKENSTRAAT

SPECIALITEIT IN HEEREN HOEDEN
OVERHEMDEN EN DASS

volkerenchaos, die niet van de malaise lijden. Ik
 hier in het bijzonder de Britsch-Indische kolonist
 Syriërs, de Portugeezen en zelfs ook de Javanen. Het
 in de stad Paramaribo en in het district Nickers-
 men dit ook duidelijk waarnemen op verschillende
 volkings-centra in de districten.

De bevolking neemt gestadig toe.”.....

In „De Dag” van 5 Juli zet de Surinaamsche
 werker van het blad zijne schetsen over Suriname
 verlicht met kiekjes, ditmaal de woning van
 Districts-Commissaris van Boven Suriname en
 portret, ten voeten uit, van den Gouverneur, thans
 verloof in Nederland.

In „Neerlandia” van deze maand het jaarverslag
 Groep Suriname van het Algemeen Nederlandsch
 bond, waaruit blijkt dat op 31 December 1923 het
 tal bestond uit: 1 beschermend lid (de Gouverneur
 Suriname), 11 begunstigende leden, 220 gewone leden
 11 buitengewone leden, samen 243 leden.

Van het Gedenboek werden uit Suriname 76
 plaren besteld.

Bij H. D. Tjeenk Willink & Zoon te Haarlem
 schenen:

„Leerboek der plantkunde voor Suriname”, door
 Virg. Vinken, Hoofd der St. Josefschool (Paramaribo).
 Met een Voorwoord van Prof. Dr. A. Pulle. Wij
 op deze uitgave spoedig terug.

Leeningen van de kolonie Suriname.

De minister van koloniën brengt in de Stet.
 staande, door hem ontvangen aankondiging ter
 meene kennis:

De administrateur van financiën in Suriname
 bekend, dat de jaarlijksche uittolting van nummers
 uitgegeven seriën van leeningen ten behoeve van
 immigratiefonds en van die voor de productieve wer-
 zal plaats hebben te Paramaribo op 23 October
 n.l. van het immigratiefonds: a. leening van 1895
 uitgegeven 1ste tot en met 15de serie, ad f 100.000
 twee nummers der bewijzen van aandeel, ieder
 f 1000; b. leening van 1906: van de uitgegeven 1ste
 met 8ste serie, ad f 100.000 elk, twee nummers der
 bewijzen van aandeel, ieder groot f 1000 en voer-
 productieve werken: van de uitgegeven 1ste en 2de
 ad f 100.000 elk, zeven nummers der schuldbekenten-
 ieder groot f 500; van de uitgegeven 3de tot en met
 serie, ad f 100.000 elk, zes nummers der schuldbekent-
 nissen, ieder groot f 500 en van de uitgegeven 7de
 met 15de serie, ad f 100.000 elk, vijf nummers der schul-
 bekentenissen, ieder groot f 500.

Curaçao.

Eene staking.

Onder de kolendragers op de werven der firma
 E. L. Maduro en Sons (waarom niet: en Zonen)
 eene staking uitgebroken. In plaats van 4 cent vroer
 zij 5 cent per mand en afschaffing van de mach-
 bunkering.

St. Martin.

Volgens een brief van 6 Mei l.l. in de *Amigoe*
 de beide gedeeltes van Guadeloupe in de
 sche Kamer en de voorzitter van den Kolonialen
 op dat eiland een bezoek gebracht aan het Neder-
 sche gedeelte van St. Martin.

C. S. M.

In *Neptunus* en *De Voortstuw* lezen wij een
 ander over de bemanning van de schepen der *Cura-
 sche Scheepvaart Maatschappij* met Engelsche
 voerders en officieren, waarover wij vroeger reeds
 mededeelden.

Van deze Hollandsche maatschappij worden de
 we schepen in de groote bladen geregeld aan-
 digd als te worden gebouwd voor Engelsche rederij.
 Toen de maatschappij in 1920 haar werk begon,
 er niet voldoende Hollandsche officieren te krie-
 Sedert veranderde dit en herhaaldelijk wendden
 verenigingen van gezagvoerders, stuurlieden en
 chinisten pogingen aan de vreemde bemanningen
 leidelijk door Nederlandsche krachten te doen ver-
 gen. De directie verklaarde niets liever te willen.

CONVERSATIE-CLUBS voor VERLOFGANGEN

Vloeiend **ENG., FR., D., SPAANS**
 spreken en corresp. in slechts **1 MAAN**
 Honderden dankbet. van hooggeplaatste
 ambtenaren dagel. ter inz.

Inst. „SANDERS” 93 ORANJEPLEIN 's Ha

A. HENRY - HORLOGERIE
UTRECHT
 Den Haag
 Fred. Hendriklaan 248
 Twijnstraat 34
EXPORT NAAR OOST- EN WEST-INDIË

de vrees, dat nog niet voldoende officieren be-
 kbaar zouden zijn en achtte het varen met offi-
 cieren van gemengde nationaliteit niet in het belang
 van het bedrijf. De vereenigingen meenen, dat andere
 varen veel meer de houding der Directie bepaal-
 den. Het was gemakkelijker en goedkooper de vloot
 van Curaçao met Engelschen te bemannen, daar de tank-
 schepen der Anglo-Saxon geregeld Curaçao aandeden.
 Bovendien waren de Engelschen veel handelbaarder
 dan de Hollanders. Was het niet een zeer toe te juichen
 omstandigheid, dat deze na moeilijke en
 omslachtige reizen hun leed achter een voetbal wis-
 sing weg te trappen, in plaats van daarmede hunne
 vrees lastig te vallen.
 Het is nu op de nieuwe schepen een Hol-
 landische 3e stuurman en ass-machinist aangesteld.

Begroeting 1922.

De wet van 7 Juni 1924 Stbl. 286 is op de begroo-
 ting voor 1922 de uitgaven met f 362.246.— verhoogd.
 De voornaamste verhoogingen zijn:
 44.000.— overtochtskosten,
 10.000.— draadloze telegrafie,
 10.000.— openbare gezondheidsdienst,
 10.000.— nieuwe werken,
 10.000.— onvoorziene uitgaven.
 Vermindering van andere posten staat daar niet
 vermeld.

Uit den Verren Vreemde.

Program der Z. Afrikaansche regeringspartij.
 Zuid-Afrika, Maandblad voor de culturele en econo-
 mie betrekkingen tusschen Nederland en Zuid-Afrika,
 een hoofdartikel aan den gewijzigden politieken
 stand in de Z.-A. unie en geeft daarbij den tekst van
 het program van actie der N.A.T. Wij nemen dit hier

Landbou ontwikkeling en meer simpatie met die
 afskaffing van wette en maatregelen wat in stryd
 met die ontwikkeling van die landbou en die vooruit-
 gang van die Boer. Alle maatschappelijke stappen moet geneem
 worden tot verkrijging en bestendiging van die mark sowel
 als binneland als in die buitenland vir landbou-
 ontwikkeling.

De beste politiek van ontwikkeling en beskerming
 is die industrie. Industrie wat hier lewensvat-
 tige behoort aangemoedig te word; die Staat moet
 de industrie beskermt op 'n wyse wat behoorlik die
 ge van die verbruiker en arbeider in ag neem.
 De omvangryke poging moet gemaak word
 om de armoede en werkloosheid. Die Staat
 moet 'n lydelike rol aanneem, maar moet aktief en
 oprecht om die wortels van die kwaad te ver-
 werten en grotendeels met die oog hierop moet 'n self-
 staande ministerie vir arbeid in die lewe geroep word.
 Die natuurlike vraagstuk moet opgelos word met
 behouding van die bestaan van die European en sy
 ontwikkeling en die beskerming van beskaafde arbeid. Met
 hierop is dit noodsaaklik om 'n behoorlike en
 natuurlike politiek van segregasie van die naturel uit te
 wisselen met die Boer nie sal belemmer of sy plaas-volk
 vernietig.

Die belasting stelsel moet hersien word. Dit moet
 word nie op geleghedheids politiek nie — waar-
 van die Tabaksbelasting en Patente Medisyne belasting
 deels is — maar op gesonde Staathuishoudkundige
 gronde. Bij sodanige hersiening moet behoorlik nage-
 word in hoeverre die myne hulle regmatige aan-
 deel van die belasting van die land.
 Dit is die plig van die Staat om behoorlik sorg te
 draen vir die opvoeding van die jeugd, en derhalwe alle
 maatregelen te besty wat die strekking het
 om behoorlike opvoeding te ondermyne, soos o.a. die
 Finansiële Verhoudings Wet van 1924 en die
 Rapport.

Die welvaart en bestaanssekerheid van ons volk op
 die gebied, en die rykdom van 'n nasie moet nie
 afhang van die willekeur van private bank-
 enrekeninge, soos onse bank, en derhalwe moet stappe
 word om die oprigting van 'n Staatsbank.
 In verband met die Asiatie is dit die plig van die
 Staat om die blanke beskerwing in Transvaal te beskermt
 teen die Asiatiese gevaar. Derhalwe moet in die Trans-
 vaal 'n beginsel van reparasie van Asiate toegepas
 word en in gevalle waar dit onmoontlik is moet uit-
 geslote word aan 'n politiek van segregasie.
 Het is sover het program zoodaas de partij van Hertzog
 gepubliceerd had. Van betekenis is daar naast de
 van den nieuwen Z.-A. premier te stellen, zoodaas

J. J. REESER
 Piet Heinstraat 116 Telefoon 31740
 'S-GRAVENHAGE
 Solied adres voor Complete Meubilering van Woningen
 BILLIJKE PRIJZEN PRIMA KWALITEITEN
 RUIME KEUZE
 Vraagt gratis Prijsopgave!
 Bergplaats voor Meubels. Verhuizingen.

hij die, na zijn optreden, aan een feestmaal, volgens de
 Times, te Pretoria gehouden heeft.
 Hij verklaarde, dat thans, evenals in 1912, het groote
 doel van Jong Z.-A. is: „Zuid-Afrika vóór alles”. De leden
 der nieuwe regering gevoelen, dat zij geroepen zijn om
 uitvoering te geven aan den wil des volks, welks ver-
 trouwensmannen zij zijn; zij weten, dat zij naar hun
 daden zullen worden beoordeeld. Het hooge doel, dat
 moet worden nagestreefd, is de wereldvrede, waarin
 naar Hertzog hoopte Z.-A. zijn rol zal spelen. Groot-
 Britannië zal altoos, voor zoover het hem en zijn
 kabinet betreft, de eerste en voornaamste vriend zijn.
 Helaas zijn er in het verleden tal van beschuldigingen
 jegens de nationalistes te dier zake geuit, alleen omdat
 zij den nadruk hadden gelegd op de leerstelling: „Zuid-
 Afrika vóór alles”. Het verheugde hem te kunnen zeg-
 gen, dat onder degenen, die de nationalistes hadden be-
 schuldigd, velen zijn, die het thans op dit punt met hem
 eens zijn. Het zal steeds het doel der Z.-A. regering zijn
 met Groot-Britannië en de overige Dominions samen
 te werken. Voor zoover de belangen van Z.-A. het toe-
 laten zullen hij en zijn kabinet steeds gaarne zoo arbe-
 den, dat de belangen der andere landen niet in gevaar
 worden gebracht.

Hertzog wees er nog op, dat Z.-A. in het midden staat
 van het industriële tijdperk zijner historie. De ont-
 wikkeling der industrieën is in harmonie met zijn leuze:
 „Zuid-Afrika vóór alles”. Hij verklaarde, dat het vraag-
 stuk der naturellen kan worden opgelost door het tege-
 lijkertijd erkennen der belangen van de blanken zoowel
 als van de zwarten.
 Aangaande Rhodesië zeide de premier nog, dat hij het
 voor Rhodesië wenschelijk acht te leeren zich zelf te
 besturen. Komt het zich eventueel bij Z.-A. aansluiten,
 dan moet het gevoelen, dat het dit geheel uit vrijen wil
 doet.

Het protectionisch geluid klinkt in onze ooren niet
 mooier omdat het in aardig Hollandsch gedrukt is. De
 oplossing van de lastige Aziatenkwessie wordt door het
 program in de eerste plaats gezocht in terugkeer van de
 Britsch-Indiërs naar hun land, vervolgens in een politiek
 van afzondering. Dit zal Britsch-Indië wel niet vriend-
 elijk stemmen.
 Overigens is er in program en tafelrede veel dat goede
 beloften inhoudt.

De Rifkabylen rukken op.

De Spanjaarden overwogen het terugtrekken uit de
 binnenlanden van Marokko naar de kust. Maar tegen
 dit plan van Primo de Rivera kwam de invloedrijke
 militaire partij sterk op. De leiders der Rifkabylen
 hebben de uitslag der kibbelary niet kalm afgewacht.
 Abd el Krim heeft, goed strateg als hij is, het zij-
 bijgedragen om tot den terugtocht te dwingen.

Laat de censuur de berichten over hetgeen in Marokko
 voorvalt maar druppelsgewijze uitlekken, wat bekend is
 geworden is al sprekend, en 't laat, juist door die
 censuur, nog veel meer te denken over.

In de eerste dagen van deze maand berichtte een
 officieele mededeeling een krachtig hervatten van den
 vijandelijken aanval in het westen. Bij de Hoftop sneu-
 velden in een gevecht een officier, twee onderofficieren,
 twee soldaten, vier zwaar gewonden, allen Spanjaarden,
 benevens meerdere inlandsche soldaten. Tevens vernam
 men dat de gemeenschap met de posten in de Oiadlau
 linie niet meer open was.

't Bericht of de opeenvolging van berichten groeide
 met den dag in omvang. Primo de Rivera zou zelf naar
 Marokko gaan om het terugtrekken te leiden. Maar
 intusschen waren colonnes teruggedreven, de verliezen
 werden in honderdtallen uitgedrukt, dooden en ge-
 wonden bleven in handen van den vijand. De command-
 ant der Spaansche troepen bij Tetoan, generaal Mon-
 terodo, is aan de beurt gekomen om in ongenade te
 vallen en tot zoenoffer aan de publieke opinie te
 worden.

Generaal Castro zal nu zijn geluk als opperbevelheb-
 ber gaan beproeven.

Sprak de regering eerst nog van een terugtrekken der
 troepen in etappen naar gelang de stammen ontwapend
 zouden zijn, nu treden de inboorlingen onder Abd el
 Krim en onder Raisoeli zoo driest op, dat de leiding
 geheel op de inlandsche partij is overgegaan.

Primo de Rivera zou gisteren of vandaag zelf ten
 oorlogstoneele verschijnen. Om de stemming gunstig
 te stellen ondertekende koning Alfonso een amnestie-
 besluit, waardoor vooral zij de vrijheid krijgen, die
 door de krijgswaard na de nederlaag van Melilla in
 1921 veroordeeld werden. De veel gesmade generaal
 Berenguer is ook weer in dienst hersteld en zou zelfs
 weer een commando in Marokko krijgen. Er is zoo-

Genua en Marseille
 Geregelde Koeriersdiensten
 voor passagiers.
Reisbureau LINDEMAN, 's-Gravenhage
 Rotterdam - Haarlem
 Arnhem - Groningen - Utrecht

Aan de Lede van „Oost en West”
 Het bestaan van het „Koloniaal Weekblad” is, dit behoeft geen betoog, een levensbehoefte voor Uw vereeniging.
 Op twee manieren kunt U het orgaan steunen:
 1°. door de adverteerders, die Uw weekblad helpen financieren, met Uw inkoop te bevoordeelen en daarbij den naam van het blad te vermelden,
 2°. door Uw leveranciers aan te sporen in Uw orgaan te adverteeren, of door onzen reiziger bij Uw leveranciers een introductie te verschaffen.
 Mogen wij op Uw medewerking in deze rekenen?
 DE UITGEEFSTER.

V. MASSARO
 KAMPERSINGEL 50 - HAARLEM
 LEVERANCIERS VAN MARMER, MOZAIEK, STEEN- EN HOUTGRANIET VLOEREN, LAMBRIZEERINGEN, AANRECHTBLADEN, GOOTSTEENEN, TRAPPEN, PLINTEN enz.
 CONSTRUCTEUR VAN BETONWERKEN
 Specialiteit in KUNSTSTEEN EN KUNSTMARMER

Zijt Gij Abonné van het rijk Geïllustreerde Maandblad NEDERLANDSCH INDIË OUD EN NIEUW
 Zoo niet, vraag dan gratis proefnummer aan bij de Administratie
 PRIJS PER JAARGANG f 20.—
 Te voldoen in twee halfjaarlijksche te mijnen van f 10.—
 Losse nummers f 2.50
Nobelstraat 20 Den Haag
 Telefoon 11987*

J. BOUTER
 Luxe Orthopaedische Schoenmaker
 Bentinckstr. 109 hoek Fred. Hendrikl.
 Speciaal adres voor Maatwerk, voor pijnlijke voeten, enz. Passend Maatschoeisel, waarin de voeten aangenaam gesteund worden, maakt houding en gang elegant.
 Reparation uitsluitend te kl. werk. Prijzen billijk.

TE KOOP

in DEN HAAG een **dubbel HEERENHUIS** met Voor- en Achtertuin, gelegen in Duinoord 3 minuten van de Schiev. Boschjes, lijn 8 en 10 (zomerlijn 14).

Het huis bevat: *Parterre*: 3 ineenlopende kamers met serre, keuken, kelder, W.C., gangkast; *1e Verdieping*: 4 ineenlopende kamers met badkamer, W.C., gangkast; *2e Verdieping*: 2 groote en 3 kleine kamers, gangkast, W.C., zolder. Voorts kasten in bijna alle kamers, Gas- en Electr. licht.

Het huis is eventueel zeer geschikt voor pension of herstellingsoord.

Br. motto „Heerenhuis”, Bureau v. d. Blad, Nobelstraat 20, Den Haag.

BESCHIKBAAR.

FIRMA J. ASJES Ez.

CARROSSERIE EN RIJTUIGFABRIEK
ALKMAAR

BOUW VAN ALLE SOORTEN RIJTUIGEN,
KOETSEN EN CARROSSERIEN VOOR
.....PERSONEN- EN VRACHTVERVOER.....

Dienstverrichting „VOORWAARTS”

Jan Evertstraat 19 - Telefoon 16684.

Door deze hebben wij de eer U te berichten dat de afdeling Den Haag der Vereeniging „Voorwaarts”, (Bond van gepens. en gegag. Militairen van Oost- en West-Indische Leger), heeft opgericht eene dienstverrichting, ten doel hebbende een gedeelte van die Oud-Strijders, de strijd om het bestaan te helpen verlichten. De te verrichten werkzaamheden zullen stipt worden uitgevoerd, terwijl de kosten zoo billijk mogelijk berekend worden.

Gaarne Uwe welwillende medewerking hierin tegemoet ziejnde.

Hoogachtend,

HET BESTUUR.

Zeilen en Linoleum wrijven.

Boonen, Schuren en Schrobben,

Poetsen, enz.

TARIEF

Met wagen 10.80 per uur en per man
flets 10.80 ” ” ” ” ”
Zonder wagen 10.50 ” ” ” ” ”
Innen van v. t. a. n. t. 10.80 per uur.
Voor vervoer van brandkasten en piano's speciaal tarief.
Bezorgen van brieven en circulaires volgens
overeenkomst.

MESSEN SLIJPEN EN POLIJSTEN vanaf 75 oent
per dozijn, met inbegrip van afsaften en thuisbezorgen.

GEZUSTERS PLATTEEL

Gediplomeerde Coupeuses

Atelier voor het maken van Avond-
en Wandel-Costumes

OBRECHTSTRAAT 550 :: 'S-GRAVENHAGE

danige versterking gezonden, dat van eenige verbetering te Melilla en te Tetocan kan worden gesproken. Dit kan den schijn van het vrijwillig terugtrekken redden.

De bevolking in Spanje schijnt in dezen loop der zaken dit goede te vinden, dat de eindbeslissing nu gauwer kan komen, waardoor wel 100.000 soldaten aan de Riffkwalling onttrokken worden. De militaire partij vindt daarentegen nu nog meer eer te redden, schande uit te wisschen. Ook gaan er weer stemmen op voor een ruil met Engeland van de Marokko-aanspraken tegen Gibraltar.

Mededeelingen.

Van het Dagelijksch Bestuur:

DE OOST EN WEST-MEDAILLE.

Aan H.H. Secretarissen der afdelingen: De heer Baars, secretaris der Afd. Apeldoorn, oppert het denkbeeld om de O. en W.-medaille, waarvan iedere afdeling een exempl. bezit, te doen exposeeren bij een juwelier ter plaatse. Aan deze uitstalling zou eventueel kunnen worden toegevoegd een voorwerp, een passend bijschrift of ander reclame-middel, met de mededeeling van den prijs waarvoor de penning verkrijgbaar is. Ter overweging aanbevolen.

AAN HEEREN SECRETARISSEN EN PENNINGMEESTERS DER AFDEELINGEN.

Wegens afwezigheid van den Administrateur, ook deze week geen Mutatiestaat.

Op de leestafel Heulstraat 17 ligt ter kennisneming voor belangstellende leden van „Oost en West”, het 29ste jaarverslag der 's-Gravenhaagsche Toynbee-Vereeniging „Ons Huis”.

Van het Informatie-Bureau:

MET VERLOF UIT INDIE AANGEKOMEN
AMBTENAREN.

J. P. Freijss, hoofdamtenaar ter beschikking van den Directeur van Binnenl. Bestuur, 's-Gravenhage, p/a. den heer Driessen, Obrechtstraat 267.

A. Riet, magazijnmeester der Artillerie, Rotterdam, p/a. B. Rinck, Zwartjanstraat 50bis.

J. J. M. F. Symons, fungeerend controleur bij het Binnenl. Bestuur, Maastricht, Statensingel 88.

G. van Galen, gegradueerd ambtenaar bij de Staatspoor- en tramwegen, 's-Gravenhage, Copernicusstraat 124.

P. R. F. de Rochemont, opzichter 1e kl. bij de Staatspoor- en tramwegen, 's-Gravenhage, Obrechtstr. 481.

P. H. Matthijsen, onderwijzer 1e kl. bij het Openb. Eur. L. O., 's-Gravenhage, p/a. mevr. Groeneveld, Van Aerssenstraat 282.

Dr. H. W. Hoesen, wnd. Directeur van het Geneesk. Laboratorium te Weltevreden, Zutphen, p/a. den heer A. W. Hoesen, Leeuweriklaan 8.

Mr. J. M. van Walsen, voorzitter van den Landraad te Loemadjang, Overveen, p/a. Ir. Coops, Prins Hendriklaan 46.

Ir. A. C. de Jongh, tijd. wnd. hoofdingenieur bij den dienst van den Mijnbouw, Utrecht, Maliebaan 19.

W. H. Alders, technisch ambtenaar 2e kl. P. T. T., Hillegom, Kerkstraat 13.

W. Visser, onderwijzer 2e kl. O. E. L. O., Rotterdam, p/a. G. Visser, Spiegelstraat 3.

E. van der Meulen, benoemd assistent-resident der Kai-eilanden, 's-Gravenhage, van Beyringkstraat 108, p/a. den heer J. C. van der Meulen.

VOOR DEN INDISCHEN DIENST ZIJN BESTEMD:

H. H. Morisson, van Zompelstraat 3 te Haarlem;

L. Fontijne, Traai 165 te Driebergen, beiden als administratief ambtenaar bij het Binnenlandsch Bestuur;

Dr. K. A. Schild, Valeriusstraat 172boven, te Amsterdam, als leeraar bij het openbaar middelbaar onderwijs.

CANDIDAAT-INDISCH LANDMETER.

De commissie tot voorbereiding van de aanwijzing in 1924 van candidaat-Indische landmeters maakt bekend, dat in dit jaar hier te lande enkele jongelieden kunnen worden aangewezen om met den titel van candidaat-Indisch landmeter aan den in September a.s. aanvangenden landmeterscursus te Wageningen in opleiding

UITZENDING DINERS

N. KEUR

TELEF. 31133

Tel. M. 1133

DINERS AAN HUIS

BEZORGD: f 1.— TOT f 1.40

EZORGING DOOR DE GEHEELE STAD

Fa BELT & HERMAN

BOOMKWEKERS - BLOEMISTEN

Steijnlaan III-107

Tel. 313

Aanleg en Onderhoud van Tuinen

Handel in diverse Planten.

Bloem-, Tuin- en Landhouwzaden

Elker Maandag van 10—4 uur is onze Tuin de Paleisstraat geopend voor bezichtiging en koop van div. Planten. Gedurende de zomervakantie ook de overige werkdagen van 2—4 uur geopend.

te worden genomen voor de betrekking van landmeters bij het kadaster in Nederlandsch-Indië, aan welke aanwijzing is verbonden het genot van eene studietoelating bedrage van f 1000 's jaars, terwijl de collegekosten voor rekening van den Lande worden genomen.

Bij notarieele akte moet men zich verbinden terugbetaling der genoten Landsgelden, vermeerderd met 15 ten 100, wanneer men, anders dan ten genot van welbewezen ziels- of lichaamsgebreken, zijne stemmen niet volgt, dan wel binnen 5 jaren na zijn komst in Indië uit 's Lands dienst wordt ontslagen.

Zij, die als zoodanig in opleiding wenschen te worden genomen, worden aan een vergelijkend onderzoek onderworpen, dat in de maand Augustus a.s. zal worden gehouden.

Voor aanwijzing komen uitsluitend in aanmerking zij, die in het bezit zijn van, c. q. dit jaar zullen krijgen het getuigschrift van met gunstig gevolg afgelegd eindexamen eener hoogerburgerschool met 5-jarigen cursus in Nederland of in Nederlandsch-Indië, het getuigschrift van bekwaamheid tot de studie eene universiteit in Nederland of van het getuigschrift van bekwaamheid tot de studie aan de Technische Hoogeschool te Delft, met dien verstande, dat uit uitslag der voor het behalen dier getuigschriften afgelegde examens, dan wel op andere wijze, voldoende kennis van de wiskunde zal moeten blijken.

Gegadigden moeten op 1 Januari a.s. hun 18de levensjaar hebben ingetreden en den vollen ouderdom van 23 jaar nog niet hebben bereikt.

Voorts moeten zij bij het op een nader te bepalen tijdstip door den geneeskundigen raad van het Departement van Koloniën ingesteld onderzoek voor den dienst dien lichamelijke geschikt verklaard zijn.

Om tot het vergelijkend onderzoek te worden toegelaten moeten gegadigden zich vóór 1 Augustus schriftelijk met opgaaf van hun adres, aanmelden bij de commissie (adres van den secretaris J. A. de Wolmaranstraat 50, 's-Gravenhage), met overlegging van:

1º. een afschrift van of een uittreksel uit de geboorte-akte;

2º. eene door de bevoegde autoriteit afgegeven verklaring van goed maatschappelijk gedrag;

3º. een bewijs, aantoonende welke verplichtingen ten aanzien van den militairen dienst nog te vervullen hebben;

4º. hunne schoolrapporten over de laatste 2 schooljaren aan instellingen van middelbaar of voortgezet hoger onderwijs (uitgenomen voor hen, die extraneï één der hierboven genoemde examens hebben afgelegd);

5º. hunne diploma's of getuigschriften betreffende hierboven vermelde examens, met de hun daarbij gemaakte cijferlijsten.

Gegadigden gelieven ten slotte bij hunne aanmelding mede te deelen of zij voornemens zijn nog aan andere voor andere studien deel te nemen en, zoo ja, welke die examens zullen plaats hebben.

In verband met hovenbedoeld aan het examen aangaand geneeskundig onderzoek verdient het aanbeveling zich zoo spoedig mogelijk aan te melden.

Ter inlichting van gegadigden diene, dat aan de trekking van landmeter bij het kadaster, volgens thans geldende regeling, verbonden is eene aanvullende bezoldiging van f 300 's maands met 4 driejaarlijkse verhoogingen van f 75 's maands. Bij daartoe gekozen geschiktheid kan de benoeming tot bewaarder van het kadaster volgen op eene bezoldiging van f 1000 's maands met 1 driejaarlijkse verhooging van f 100 's maands.

De benoeming tot inspecteur (f 800 met 2 driejaarlijkse verhoogingen van f 100 's maands) en tot landmeter van den kadastralen dienst (f 1100 met 1 tweejaarlijkse verhooging van f 100 's maands) geschiedt op keuze.

Aan de uitzending ter plaatsing als landmeter bij het kadaster in Nederlandsch-Indië is, volgens de thans geldende regeling, bovendien verbonden:

1º. vrije overtocht naar Indië in de 1ste klasse, ook voor het wettig gezin;

2º. eene voorloopige bezoldiging van f 200 's maands ingaande met den dag van inscheping en voortdurend tot den dag, waarop in Indië de amtsbezoldiging begint te gaan;

3º. eene tegemoetkoming in de kosten van uitvaart van f 1200 (voor gehuwden verhoogd met 50 p.c.), dien zij de reis naar Indië aanvaardden vergezeld door hunne echtgenote, of zich zelf door hunne echtgenote doen volgen niterlijk één jaar na den dag, waarop zij zelf de reis naar Indië hebben aanvaard.

A. L. KLAASSEN

Kleermaker

THOMSONLAAN 9 DEN HAAG

TELEFOON 35234

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL.
 Salon de Rafraichissements
 NOORDEINDE 44 DEN HAAG

N.V. HOOGWERFF, CHABOT & VISSER'S
WIJNHANDEL
 Hoofdkantoor: ROTTERDAM, Jufferstraat 21c - Tel. 1155
 Filiaal: 'S-GRAVENHAGE Noordwal 4, Tel. 12461
 Filiaal: ARNHEM Eusebiusb. singel 1a, Tel. 195

Vereeniging „OOST en WEST”.
 HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 'S-GRAVENHAGE.

INDIE-COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HIETINK, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. Sch. 752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en jongelingen uit Oost- en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen doen.

INFORMATIE-BUREAU ten behoeve van personen, die een werkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstreckende op elk gebied aan personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 17, 'S-Gravenhage, Telef. H. 4519, Bureau-uren 10—12 v.m. en 2.30—4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichtingen zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.

HUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. Sch. 752. Dit „Tehuis” biedt aan studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland verwezen, tegen matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aanvragen richten tot den Directeur, den Heer J. C. HIETINK of den administrateur, den Heer W. MEIJER.

HUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan”, van Boetselaerlaan 2, 'S-Gravenhage, waar Ned.-Ind. bedienden een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indische bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetrekking willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. Scheveningen No. 248.

LEZERSZAAL, Heulstraat 17. Bevat de actuele lectuur betreffende Oost- en West-Indië.

Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17 en de Firma NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
2. Onze Oost. II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
3. Onze West Tweede druk bestaande uit:
 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
4. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkring en Vooruitzichten.
 - I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (2de, geheel omgewerkte druk met 8 foto's.) Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - II. De Geëmployeerde bij de Javasniker-Industrie. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 - IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (Opnieuw herzien). Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegraaf- en Telefoondienst in Nederl.-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - XI. De Geëmpl. bij de Rubber-(caoutch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-Indië. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - XII. Onze Koloniën. Prijs f 0.35 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

Serie I.	Serie II.
No. 1. De militair positie van Nederlandsch-Indië.	No. 1. De militair positie van Nederlandsch-Indië.
No. 2. Het Javaansch tooneel.	No. 2. Het Javaansch tooneel.
No. 3. Het spoor- en tramwezen in Nederlandsch-Indië.	No. 3. Het spoor- en tramwezen in Nederlandsch-Indië.
No. 4. De theecultuur op Java.	No. 4. De theecultuur op Java.
No. 5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg.	No. 5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg.
No. 6. Een doode taal in Indië.	No. 6. Een doode taal in Indië.
No. 7. De inlandse dorpsgemeenschap op Java.	No. 7. De inlandse dorpsgemeenschap op Java.
No. 8. De rijstteelt in Nederlandsch-Indië.	No. 8. De rijstteelt in Nederlandsch-Indië.
No. 9. De Javanen gelijk bij schijf en is.	No. 9. De Javanen gelijk bij schijf en is.
No. 10. Brandende Koloniale Vraagstukken.	No. 10. Brandende Koloniale Vraagstukken.

Serie III.
 No. 5. Nederlanders in Indië.
 No. 6/7. Het Nederlandsch-Indisch Volkseredietwezen.
 No. 8. Het leven van den Europeeschen militair in Ned. Oost-Indië
 No. 9. De Slavernij in Oost-Indië.

Beleefde verzoek bij bestelling het kostende vooraf per postwissel toe te zenden aan het INFORMATIE-BUREAU, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.

Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Hoofdvertegenwoordiger der Vereeniging in Ned.-Indië, den Heer Mr. K. FAUSER, Soemenop (Madoera).

Afdeeling 'S-GRAVENHAGE.

Het Secretariaat-Penningmeesterschap der Afdeeling 's-Gravenhage is gevestigd Heulstraat 17 (Hoofdbestuur).

Winklijke Paketvaart-Maatschappij.
 Geregelde mail-, passagiers en vrachtgoederendienst.
 De havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en andere overige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Maatschappij te Amsterdam en te Batavia.

BESCHIKBAAR.

C. HOYNG
 SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT
KRISTAL - PORSELEIN
 VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZULEN MET POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ., UIT DE PLATEELBAKKERIJ „ZUID-HOLLAND” TE GOUDA
 MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen
 Garantie voor gave overkomst

FRANÇOIS BLOM'S
MODERNE KOOKKUNST

Het uitgebreidste Kookboek Geb. in linnen Stempelt ind f 5.50
 Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de Uitgeefster, Nobelstraat 20, Den Haag.

MODE-VAKSCHOOL - THUIS KNIPPEN LEEREN

kan elke Dame en Meisje, zonder rekenen en teekenen, van alle boven- en onderkleeding. Ook Jongens- en Kinderkleeding. — Zendt postwissel à f 1.60 of BRIEFKAART en U ontvangt per omgaand een boek voor zelf-onderricht met meer dan 100 modellen en maken daarbij een gratis apparaat om u te laten zien hoe gemakkelijk onze methode is. Verschillende naai- en huishoudscholen werken met succes volgens onze methode
 VRAAGT PROSPECTUS.
W. HENDRIKSE-KNAPEN Gediplomeerd Leeres en Directrice.
 TOLSTEEGSINGEL O.Z. 54 - UTRECHT
 Tramhalte Lijn I en III :: Voorheen Heerenweg 44
 Postchèque en Girodienst 76650

Nederl. Stoomvaart-Maatschappij „OCEAAN”
 Directie: Prins Hendrikkade 145, AMSTERDAM

Holland-Nederlandsch-Indië
 Vice-Versa

Agenten: MEYER & Co's SCHEEPVAART-MAATSCHAPPJ AMSTERDAM-ROTTERDAM.

Wereldmerk

L. C. JACOBI voorheen J. F. CUIJPERS

's-GRAVENHAGE - SOERABAYA

Regentesselaan 123 bij Regentesseplein Tel. 31403

Wendt U voor
**Huur en Huurkoop, Inruilen, Repareeren,
Stemmen en Transporteeren**
tot bovenstaande in Nederland en Buitenland het **meest**
bekende adres.

GROOTSTE voorraad, **BESTE** merken.
SPECIAL ADRES VOOR TROPEN-PIANO's
UITSLUITEND ORIGINEELE MERKEN.

WANNEER GI

Dames- of Heeren-Kleeding wilt la
Oppersen, Repareeren, Keeren, Mo
niseeren, Vermaken, opnieuw Voer
onzichtbaar Stoppen, kortom wat
maar wilt, ga dan naar

Kleermakerij „UNICUM”

Anna Paulownastraat 30a, Tel. 340

DEN HAAG

De prijs wordt steeds **VOORUIT** bepa

**“ EEN KLANK GAAT OVER
HEEL NEDERLAND DAT ”**

PEEK & CLODDENBURG

*Het solidst en betrouwbaarst
adres is.*

A. SCHRÖDER &

GROENMARKT 25, 26
'S-GRAVENHAGE

**MEISJES en
KINDER KLEEDING**

voor elken leeftijd

N. V. Meubelfabriek „DELTA”

Van Broekhuizenstraat 26-28-30 - Tele
NIJMEGEN

Wij kunnen U momenteel aanbieden:
Complete Huiskamers van af f 300

EINDHOVENSCH E BOOMKWEKERIJ

TEL. 634 EINDHOVEN TEL.

LEVERING VAN ALLE SOORTEN
BOOMEN EN PLANTEN

TEGEN SCHERP CONCURREERENDE PRIJZEN
SPECIAL ADRES VOOR HET
AANLEGGEN VAN LUSTHOVEN, TENNISBANEN

M. A. VREESWIJK

WIJNHANDEL - UTRECHT

Uitvoerige Prijscourant op aanvraag gratis

KOOPT NU

in Holland een winstgevende Zaak of
Bedrijf door bemiddeling van het

INTERNATIONAAL HANDELS-BUREAU

De Eerste Nederlandsche Vakkundige Zakenbeurs

LEUVEHAVEN 46a ROTTERDAM TELEF. 8695

Vraagt kostelooze Inlichtingen.

Holland-Canada Hypotheekbank

's-Gravenhage - Winnipeg

Directie: Mr. J. D. P. TEN BOSCK te 's-Gravenhage - J. G. COSTER te Winnipeg